

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 23.5.2022
COM(2022) 600 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL
EUROPEAN, COMITETUL REGIUNILOR ȘI BANCA EUROPEANĂ DE
INVESTIȚII**

Semestrul european 2022 - Pachetul de primăvară

{SWD(2022) 628 final} - {SWD(2022) 629 final} - {SWD(2022) 630 final} -
{SWD(2022) 631 final} - {SWD(2022) 632 final} - {SWD(2022) 633 final} -
{SWD(2022) 634 final} - {SWD(2022) 635 final} - {SWD(2022) 636 final} -
{SWD(2022) 637 final} - {SWD(2022) 638 final} - {SWD(2022) 639 final}

1. INTRODUCERE

Răspunsul ferm al UE în materie de politici la pandemia de COVID-19 a sprijinit reziliența Uniunii, astfel cum s-a demonstrat și în actualul context geopolitic și economic fără precedent. Măsurile de politică coordonate la nivelul UE și la nivel național au atenuat impactul pandemiei asupra economiilor statelor membre și au deschis calea către o redresare puternică. În toamna anului 2021, economia UE a atins nivelul de producție anterior pandemiei, iar previziunile economice anterioare invadării Ucrainei de către Rusia indicau o etapă de expansiune îndelungată și robustă. Cu toate acestea, războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei a creat un nou mediu, exacerband dificultățile de creștere pre-existente și care, conform așteptărilor anterioare, ar fi urmat să se atenueze. Creșterea în continuare a prețurilor materiilor prime, apariția unor noi perturbări ale aprovizionării și accentuarea incertitudinilor afectează creșterea și implică riscuri semnificative de evoluție negativă. Acestea creează, de asemenea, provocări suplimentare pentru economiile din UE în ceea ce privește securitatea aprovizionării cu energie și dependențele de combustibili fosili din Rusia. Presiunile inflaționiste tot mai mari, care nu se limitează doar la prețurile energiei, alături de aflusul masiv de persoane care fug din calea războiului, au un impact direct asupra societăților europene. Cu toate acestea, economia UE își demonstrează reziliența, preconizându-se că tendința de creștere se va menține în perioada 2022-2023. Factorii prielnici reziduali generați de dinamica redeschiderii economiei, îmbunătățirea în continuare a pieței muncii și răspunsul ferm la nivel de politici la șocul provocat de pandemie sprijină în continuare creșterea. Măsurile pe termen scurt, inclusiv sprijinul temporar pentru atenuarea riscurilor de șomaj într-o situație de urgență (SURE), Inițiativa pentru investiții ca reacție la coronavirus, REACT-EU sau cadrul temporar privind ajutoarele de stat, precum și implementarea în desfășurare a instrumentului NextGenerationEU, în centrul căruia se află Mecanismul de redresare și reziliență (MRR), au dat rezultate clare. Totodată, previziunile de creștere sunt marcate de o incertitudine excepțională și sunt supuse unor riscuri puternice de evoluție negativă.

REPowerEU este planul UE care urmărește să reducă dependența Europei de combustibili fosili rusești cât mai curând posibil și cu mult înainte de 2030, prin accelerarea punerii în aplicare a Pactului verde european. Conform pachetului legislativ al Comisiei din 18 mai¹, planul REPowerEU accelerează adoptarea măsurilor care vizează o energie mai accesibilă ca preț, sigură și durabilă în contextul provocărilor emergente. Argumentele în favoarea reducerii dependenței noastre de combustibili fosili din Rusia nu au fost niciodată mai clare. Acestea ar trebui să se bazeze pe tranziția rapidă de la toate tipurile de combustibili fosili, precum și pe consolidarea rezilienței noastre sociale și economice. Planul REPowerEU include măsuri concrete pentru reducerea dependenței energetice a UE de toate tipurile de combustibili rusești și accelerează punerea în aplicare a Pactului verde european prin acțiuni noi, bazându-se pe pachetul legislativ „Pregătiți pentru 55”. Planul mobilizează fonduri suplimentare pentru a accelera și mai mult decarbonizarea economiei noastre și pentru a elimina decalajele existente la nivel de infrastructură din UE, precum și pentru a aborda legăturile transfrontaliere importante. Acesta include, de asemenea, măsuri de atenuare a impactului întreruperilor aprovizionării cu energie cauzate de invazia Rusiei asupra întreprinderilor și gospodăriilor. Măsurile de accelerare a procedurilor de autorizare, corelate cu acțiuni de abordare a deficitului de competențe verzi, vor debloca potențialul UE în materie de energie din surse regenerabile.

¹ COM(2022) 230.

Semestrul european și Mecanismul de redresare și reziliență prevăd cadre solide pentru asigurarea coordonării eficace a politicilor și pentru abordarea provocărilor actuale. Cele patru dimensiuni ale durabilității competitive a UE – durabilitatea mediului, productivitatea, echitatea și stabilitatea macroeconomică – vor continua să orienteze măsurile de politică atât la nivel european, cât și la nivel național. Recomandările specifice fiecărei țări adoptate în cadrul semestrului european le oferă statelor membre orientări referitoare la modul în care trebuie să răspundă atât noilor provocări, cât și celor persistente și la modul în care să își atingă principalele obiective strategice comune. În acest an, ele includ și orientări referitoare la includerea în planurile de redresare și reziliență a noilor capitole dedicate planului REPowerEU, la reducerea dependenței de combustibilii fosili prin reforme și investiții, în conformitate cu prioritățile planului REPowerEU². Mecanismul de redresare și reziliență va continua să impulsioneze agendele de reformă și de investiții ale statelor membre pentru anii următori și este principalul instrument de accelerare a dublei tranziții verzi și digitale și de consolidare a rezilienței statelor membre, inclusiv prin punerea în aplicare a măsurilor de la nivel național și de la nivel transfrontalier prevăzute în planul REPowerEU. MRR sprijină, de asemenea, proiectele multinaționale și consolidează cooperarea dintre statele membre. Acesta este completat de fondurile politicii de coeziune și de alte programe³, care facilitează realizarea priorităților Uniunii în materie de investiții la nivel național și la nivel regional, astfel încât nicio regiune și nicio persoană să nu fie lăsate în urmă. Ciclul semestrului european 2022 oferă, de asemenea, rapoarte actualizate și coerente cu privire la progresele înregistrate în direcția realizării obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) în toate statele membre. La nivelul Uniunii, deși s-au înregistrat progrese în ultimii ani în ceea ce privește aproape toate obiectivele de dezvoltare durabilă, trebuie depuse mai multe eforturi, inclusiv în contextul consecințelor pandemiei de COVID-19 și al situației geopolitice și economice actuale⁴.

2. PERSPECTIVELE ECONOMICE ȘI PRIVIND OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ

După ușoara redresare de la sfârșitul anului 2021, economia UE a intrat în anul 2022 cu perspectiva unei expansiuni puternice în acest an și în anul următor. După relansarea puternică a activității economice, care a început în primăvara anului trecut și a continuat fără întrerupere până la începutul toamnei, ritmul de creștere în UE a încetinit sub impactul intensificării dificultăților. Reaparitia pandemiei în toamna anului trecut și răspândirea rapidă a noii variante Omicron au condus la noi presiuni asupra sistemelor de sănătate și au determinat reintroducerea unor restricții, care au fost în general mai puțin severe sau mai bine direcționate decât în cazul valurilor anterioare. Blocajele persistente în materie de logistică și de aprovizionare, inclusiv penuria de semiconductori, de anumite materii prime și produse metalice, au afectat producția, la fel ca și prețurile ridicate ale energiei și deficitul de forță de muncă din multe țări ale UE. Presiunile inflaționiste au început să reducă puterea de cumpărare a gospodăriilor. Cu toate acestea, activitatea economică părea că se va relansa pe măsură ce se preconizau o normalizare a condițiilor de aprovizionare și o temperare a presiunilor inflaționiste.

² COM(2022) 231.

³ Cum ar fi Mecanismul pentru interconectarea Europei, Mecanismul pentru o tranziție justă, programul-cadru „Orizont Europa” și fondurile pentru inovare și modernizare din cadrul sistemului UE de comercializare a certificatelor de emisii.

⁴ A se vedea apendicele 3 privind progresele înregistrate la nivelul UE în direcția atingerii obiectivelor de dezvoltare durabilă și Raportul de monitorizare privind progresele înregistrate în direcția atingerii ODD din 2022 al Eurostat: <https://ec.europa.eu/eurostat/product?code=KS-09-22-019>.

O piață a forței de muncă în continuă îmbunătățire, economii semnificative acumulate în gospodărie, condiții de finanțare încă favorabile și implementarea Mecanismului de redresare și reziliență au fost toate menite să susțină o etapă de expansiune prelungită și solidă.

Invadarea Ucrainei de către Rusia a compromis așteptările economice la nivel mondial.

Impactul negativ asupra perspectivelor economice acționează prin canale multiple. Printre acestea se numără efectele negative asupra nivelului de încredere, scăderea volumului schimburilor comerciale, înăsprirea condițiilor de finanțare și, în special, creșterea prețurilor produselor de bază, care au generat, la rândul lor, noi perturbări ale lanțurilor de aprovizionare și presiuni suplimentare asupra sectorului logisticii la nivel mondial. Dincolo de aceste consecințe imediate, invadarea Ucrainei de către Rusia a condus la o decuplare de Rusia, inclusiv în ceea ce privește relațiile comerciale și financiare, a căror amploare este dificil de estimat în acest moment. În paralel, recente măsurile drastice de limitare a răspândirii pandemiei aplicate în unele părți ale Chinei ar putea, dacă ar fi prelungite, să adâncească blocajele existente. Noul mediu geopolitic necesită acțiuni pentru realizarea autonomiei strategice deschise a UE și pentru reducerea dependenței sale de energie și de alte produse și tehnologii strategice.

Cu toate că invadarea Ucrainei de către Rusia a sporit incertitudinile, previziunile economice indică în continuare o expansiune economică în 2022 și 2023, demonstrând reziliența economiei UE. Acest lucru reflectă poziția de pornire favorabilă înainte de izbucnirea războiului și sprijinul esențial oferit prin implementarea integrală a Mecanismului de redresare și reziliență. Conform previziunilor economice europene din primăvara anului 2022, PIB-ului real în UE va scădea, conform estimărilor, de la 5,4 % în 2021 la 2,7 % în 2022 și 2,3 % în 2023. Se preconizează că rata de ocupare a forței de muncă pentru persoanele cu vârste cuprinse între 15 și 74 de ani va crește de la 72,5 % în 2021 la 73,5 % în 2022 și la 74,2 % în 2023. Se preconizează că inflația va fi mai ridicată față de previziunile anterioare și va rămâne ridicată pentru o perioadă mai lungă ca urmare a creșterilor prețurilor materiilor prime cauzate de război și a intensificării presiunilor exercitate asupra prețurilor. Se estimează că inflația va fi de 6,8 % în 2022 și de 3,2 % în 2023. Noile previziuni de creștere sunt mult mai pesimiste decât se preconizase înainte de invadarea Ucrainei de către Rusia, din cauza riscurilor de evoluție negativă a perspectivelor economice în contextul agresiunii Rusiei, a creșterilor fără precedent ale prețului energiei și a perturbărilor continue ale lanțurilor de aprovizionare. În același timp, natura și dimensiunea fără precedent ale noilor șocuri supun toate previziunile unor incertitudini semnificative.

Perspectivile unui ritm mai lent de creștere și presiunile tot mai mari asupra prețurilor generează dileme în materie de politici. În ultimii doi ani, combinația dintre o politică monetară expansionistă și un sprijin fiscal puternic a permis statelor membre ale UE să stabilizeze economia în contextul pandemiei. Șocurile declanșate de război afectează în principal partea de ofertă a economiei, acționând ca o frână în calea creșterii producției și determinând totodată o creștere a inflației la niveluri care nu au fost înregistrate niciodată de la introducerea monedei unice. La rândul său, politica fiscală trebuie să atenueze impactul creșterii prețurilor energiei, în special pentru gospodăriile vulnerabile, ținând seama de impactul potențial al măsurilor asupra inflației, de coerența cu obiectivul pe termen lung de reducere a dependenței de combustibili fosili în general și de importurile de combustibili fosili din Rusia, precum și de necesitatea impunerii unui anumit grad de prudență pentru a menține sustenabilitatea finanțelor publice.

3. LEGĂTURA DINTRE SEMESTRUL EUROPEAN, MECANISMUL DE REDRESARE ȘI REZILIENȚĂ ȘI PLANUL REPOWEREU – OBIECTIVE-CHEIE PENTRU RECOMANDĂRILE SPECIFICE FIECĂREI ȚĂRI PENTRU 2022

MRR este instrumentul principal pentru realizarea priorităților UE în materie de politici în cadrul semestrului european și, în combinație cu planul REPowerEU, pentru abordarea noilor provocări apărute. Mecanismul, care include un sistem solid de monitorizare bazat pe performanțe, oferă un sprijin financiar important pentru implementarea reformelor și a investițiilor esențiale, care presupune un impuls fiscal și pentru reformă finanțat de Uniune. La un an de la introducerea sa, s-au înregistrat progrese importante, ceea ce a generat efecte de propagare pozitive în întreaga Uniune, sprijinind totodată convergența, în special în zona euro. Punerea în aplicare a planurilor ambițioase de redresare și reziliență este esențială pentru promovarea dublei tranziții și pentru creșterea rezilienței statelor membre. În conformitate cu Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență, programele naționale de redresare și reziliență acoperă toate recomandările relevante specifice fiecărei țări sau o parte semnificativă a acestora. Prin urmare, semestrul european și Mecanismul de redresare și reziliență vor continua să fie strâns interconectate pentru a asigura complementaritatea priorităților în materie de politici care trebuie realizate, prevăzute de cele două mecanisme, prin evitarea suprapunerilor și prin reducerea la minimum a sarcinii administrative. Invadarea Ucrainei de către Rusia a modificat contextul geopolitic și economic. Prin Declarația de la Versailles⁵ s-a solicitat luarea de noi măsuri decisive în direcția consolidării suveranității europene, prin reducerea dependențelor strategice ale UE, prin sporirea securității aprovizionării, în special în domeniul materiilor prime critice, și prin eliminarea treptată a dependenței noastre de combustibilii fosili din Rusia. MRR va juca un rol esențial în mobilizarea și direcționarea resurselor disponibile la nivel european în vederea atingerii acestor obiective, astfel cum se subliniază și în cadrul planului REPowerEU.

După cum s-a anunțat în Analiza anuală a creșterii durabile pentru 2022, pachetul de primăvară din acest an reintroduce rapoartele de țară și recomandările specifice fiecărei țări. Rapoartele de țară oferă o imagine de ansamblu a provocărilor existente și a celor nou apărute de-a lungul celor patru dimensiuni ale durabilității competitive, precum și a rezilienței fiecărui stat membru în parte pentru a face față acestor provocări, astfel cum se reflectă și în tablourile de bord privind reziliența elaborate de Comisie⁶. Rapoartele de țară fac un bilanț al progreselor înregistrate în direcția punerii în aplicare a recomandărilor anterioare specifice fiecărei țări și a măsurilor incluse în planurile de redresare și reziliență care vor stimula în mare măsură programele de reformă și de investiții ale statelor membre până în 2026⁷. Rapoartele identifică principalele provocări nesoluționate sau nou apărute, care nu sunt acoperite suficient de angajamentele asumate în cadrul planurilor de redresare și reziliență, care stau la baza recomandărilor specifice fiecărei țări din acest an. Această „analiză a decalajelor” și recomandările aferente țin seama în special de necesitatea de a reduce dependențele energetice ca

⁵ <https://www.consilium.europa.eu/media/54773/20220311-versailles-declaration-en.pdf>.

⁶ Tablourile de bord privind reziliența, elaborate de Comisie, urmăresc să ofere o evaluare holistică a rezilienței în UE și în statele sale membre. Ele evaluează reziliența ca fiind capacitatea de a înregistra progrese în direcția îndeplinirii obiectivelor de politică în contextul provocărilor. A se vedea: https://ec.europa.eu/info/strategy/strategic-planning/strategic-foresight/2020-strategic-foresight-report/resilience-dashboards_ro.

⁷ A se vedea apendicele 2 privind progresele înregistrate la nivelul UE în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări.

urmare a invadării Ucrainei de către Rusia, în conformitate cu prioritățile planului REPowerEU, și de a aborda implicațiile socioeconomice aferente.

Având în vedere caracterul cuprinzător al planurilor de redresare și reziliență, noile recomandări specifice fiecărei țări abordează un număr limitat de provocări suplimentare în materie de reforme și investiții⁸. Statele membre ar trebui să se concentreze în primul rând pe punerea în aplicare la timp a planurilor lor de redresare și reziliență. Prin urmare, Comisia propune Consiliului să transmită tuturor statelor membre ale căror planuri de redresare și reziliență au fost aprobate: o recomandare privind politica fiscală, inclusiv reformele bugetar-structurale, dacă este cazul; o recomandare privind punerea în aplicare a planurilor de redresare și reziliență și a programelor din cadrul politicii de coeziune; o recomandare privind politica energetică în conformitate cu obiectivele planului REPowerEU; dacă este cazul, o recomandare suplimentară privind provocările structurale nesoluționate și/sau nou apărute, pe baza analizei decalajelor. Domeniul de aplicare al recomandărilor este mai amplu pentru statele membre ale căror planuri de redresare și reziliență nu au fost aprobate.

MRR este un instrument solid pentru îndeplinirea obiectivelor planului REPowerEU. MRR oferă un cadru existent de monitorizare și raportare în care statele membre pot raporta, de asemenea, progresele înregistrate în direcția îndeplinirii obiectivelor planului REPowerEU, în deplină sinergie cu punerea în aplicare a planurilor naționale existente și actualizate privind energia și clima⁹ și cu semestrul european. Statele membre sunt puternic încurajate să propună investiții și reforme suplimentare și să consolideze măsurile existente pentru a promova securitatea energetică a UE și a reduce dependența de combustibilii fosili rusești. În acest scop, statele membre sunt invitate să propună, în cadrul planurilor lor de redresare și reziliență, un capitol special dedicat planului REPowerEU, în conformitate cu orientările corespunzătoare emise la 18 mai¹⁰. În acest context, recomandările specifice fiecărei țări pentru 2022 în domeniul energiei, emise recent, vor deveni deosebit de relevante pentru reformele și investițiile incluse în capitolele dedicate planului REPowerEU. Pentru evaluarea capitolului suplimentar și a oricăror alte modificări specifice efectuate pentru a răspunde noilor recomandări specifice fiecărei țări, Comisia va lua în considerare toate informațiile analitice privind statele membre în cauză, disponibile în contextul semestrului european, precum și măsurile deja incluse în planurile de redresare și reziliență și în programele din cadrul politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027.

4. DEPĂȘIREA PLANURILOR DE REDRESARE ȘI REZILIENȚĂ – IMAGINE DE ANSAMBLU A PROVOCĂRILOR COMUNE

Deși statele membre ar trebui să continue să pună în aplicare planurilor lor de redresare și reziliență, o serie de provocări nesoluționate persistă încă și altele noi au apărut, inclusiv ca urmare a invadării Ucrainei, afectând cele patru dimensiuni ale durabilității competitive. Prin urmare, statele membre se confruntă atât cu provocări comune, cât și cu provocări specifice

⁸ A se vedea apendicele 1 privind prezentarea generală a domeniilor tematice acoperite de propunerile de recomandări specifice fiecărei țări din acest an.

⁹ Statele membre vor actualiza în 2023 planurile naționale privind energia și clima în conformitate cu planul REPowerEU, cu recomandările relevante specifice fiecărei țări și cu eventualele modificări ale planurilor de redresare și reziliență.

¹⁰ C(2022) 3300.

fiecărei țări, care necesită adoptarea unor măsuri de politică, astfel cum se specifică în recomandările specifice fiecărei țări.

4.1 Durabilitatea energetică și a mediului

Accelerarea procesului de decarbonizare va reduce dependența noastră de combustibilii fosili, contribuind totodată la îndeplinirea obiectivelor noastre climatice pentru 2030, astfel cum sunt stabilite în Legea europeană a climei¹¹. Invadarea Ucrainei a evidențiat dependența UE de importurile de combustibili fosili. Acest aspect întărește argumentele de mediu, economice și de securitate pentru utilizarea pe scară mai largă a energiei din surse regenerabile și reducerea consumului de energie. Cu o pondere de 22 % din consumul final brut de energie din surse regenerabile, potrivit celor mai recente date, UE a depășit cu 2 puncte procentuale obiectivul său pentru 2020, însă trebuie depuse în continuare eforturi suplimentare. În pachetul său legislativ „Pregătiți pentru 55” din iulie 2021, Comisia a propus creșterea obiectivului pentru 2030 privind energia din surse regenerabile de la nivelul de cel puțin 32 % la nivelul de cel puțin 40 % din mixul energetic global al UE și creșterea obiectivului privind eficiența energetică pentru a realiza o reducere cu 9 % a consumului de energie până în 2030, comparativ cu previziunile de referință. Având în vedere necesitatea urgentă de a reduce dependența UE de combustibilii fosili rusești, în cadrul planului său REPowerEU, Comisia a prezentat modificări legislative pentru a crește obiectivul pentru 2030 privind energia din surse regenerabile la nivelul de cel puțin 45 % și obiectivul privind eficiența energetică pentru 2030 la nivelul de cel puțin -13 %.

Reducerea consumului de energie și creșterea ponderii surselor regenerabile de energie necesită mobilizarea unor niveluri mai ridicate de investiții publice și private. Estimările anterioare privind necesitățile în materie de investiții suplimentare pentru tranziția verde în valoare de 520 de miliarde EUR pe an¹² se vor situa probabil la limita inferioară a necesităților reale, ca urmare a necesității de a acorda prioritate tranziției energetice ca urmare a invadării Ucrainei de către Rusia. În principal, investițiile publice și private în energie ar trebui să se axeze pe reducerea consumului de energie în conformitate cu principiul „eficiența energetică înainte de toate”¹³, pe sprijinirea gospodăriilor sărace din punct de vedere energetic, pe consolidarea rolului consumatorilor în vederea participării lor active la tranziția energetică, pe creșterea ponderii energiei din surse regenerabile și pe promovarea mobilității durabile și a decarbonizării industriei, iar subvențiile directe și indirecte pentru energiile bazate pe combustibili fosili ar trebui eliminate treptat. Investițiile în cercetare și inovare vor fi esențiale pentru accelerarea tranziției verzi. De asemenea, vor fi necesare investiții în infrastructura energetică, inclusiv în context transfrontalier, pentru a diversifica sursele de aprovizionare cu energie, cu accent pe energia curată, și pentru a asigura securitatea energetică. În special, dezvoltarea conductelor de interconectare transfrontaliere va contribui la creșterea securității aprovizionării, deoarece

¹¹ Regulamentul (UE) 2021/1119.

¹² Caseta 2 din Comunicarea Comisiei Europene intitulată „Economia UE după pandemia de COVID-19: implicații pentru guvernanta economică”, COM(2021) 662 final.

¹³ Principiul „eficiența energetică înainte de toate” este unul dintre pilonii principali nu numai pentru îndeplinirea obiectivelor UE în materie de climă, ci și pentru reducerea dependenței de combustibilii fosili din străinătate și pentru creșterea securității aprovizionării și a nivelului de utilizare a energiei din surse regenerabile. Acest principiu ar trebui aplicat ținând seama în principal de măsuri eficiente din punctul de vedere al costurilor în materie de eficiență energetică în cadrul proceselor de elaborare a politicilor energetice și de luare a deciziilor relevante în materie de investiții.

acestea oferă statelor membre acces la surse de energie suplimentare și mai diversificate și sporesc flexibilitatea și reziliența piețelor lor de energie. Statele membre trebuie să mobilizeze toate sursele de finanțare publice și private disponibile pentru a finanța aceste investiții, inclusiv prin alocarea unei cote mai mari din veniturile generate de certificatele de emisii de gaze cu efect de seră. Noile investiții în infrastructură și rețele de gaze naturale pot juca un rol în diversificarea aprovizionării cu energie și în sporirea securității aprovizionării. Se recomandă ca acestea să fie adaptate exigențelor viitorului, acolo unde este posibil, pentru a le facilita sustenabilitatea pe termen lung prin reorientarea în viitor către combustibili durabili.

Procedurile administrative greoaie împiedică implementarea proiectelor privind energia din surse regenerabile. Părțile interesate au semnalat în mod repetat că procedurile administrative din mai multe state membre reprezintă un obstacol major în calea implementării proiectelor privind energia din surse regenerabile și a infrastructurii aferente, afectând gradul de certitudine al investitorilor, planificarea proiectelor și frecvența de aprobare a proiectelor în general. Eforturile ar trebui să se concentreze în special pe transpunerea completă a Directivei privind energia din surse regenerabile și pe aplicarea riguroasă a Recomandării privind accelerarea procedurilor de acordare a autorizațiilor adoptată la 18 mai. De asemenea, statele membre ar trebui să identifice fără întârziere „zonele cu surse regenerabile de energie”, astfel cum se prevede în propunerea de modificare a Directivei privind energia din surse regenerabile, și să elimine obstacolele rămase în calea utilizării energiei din surse regenerabile și a implementării infrastructurii aferente. Noile proiecte în domeniul energiei din surse regenerabile și al infrastructurii energetice ar trebui să beneficieze de proceduri simplificate de planificare și de autorizare. În acest sens, începând din martie 2022, Comisia colaborează, de asemenea, cu autoritățile statelor membre în cadrul Grupului operativ pentru asigurarea respectării normelor privind piața unică în ceea ce privește eliminarea barierelor legate de acordarea autorizațiilor. Statele membre vor trebui, de asemenea, să se concentreze pe abordarea blocajelor legate de deficitul de forță de muncă și să ofere oportunități suplimentare de perfecționare și recalificare, inclusiv pentru autoritățile de autorizare relevante de la nivel național, regional și local, în cadrul eforturilor lor mai ample de a asigura disponibilitatea competențelor necesare pentru îndeplinirea obiectivelor Pactului verde, inclusiv ale inițiativei „Valul de renovări ale clădirilor”.

Preocupările legate de disponibilitatea materiilor prime subliniază necesitatea și urgența de a înregistra progrese în ceea ce privește tranziția noastră către o economie circulară. Alături de o regândire strategică a aprovizionării cu materii prime, în special pământuri rare necesare pentru dubla tranziție, inclusiv luarea în considerare a extracției și prelucrării durabile a materiilor prime în UE, extinderea soluțiilor circulare și inovatoare va spori gradul de disponibilitate a materiilor prime și va contribui la reducerea cererii de energie¹⁴. Economia circulară, măsurile de eficientizare a resurselor și de gestionare a deșeurilor prezintă beneficii pentru mediu, pentru climă și de natură economică. Statele membre ale căror politici actuale în aceste domenii nu își ating încă potențialul maxim ar trebui să acorde prioritate acestor măsuri. Acest lucru necesită instituirea unor cadre de reglementare mai solide pentru promovarea economiei circulare, cu stimulente pentru practici inovatoare.

¹⁴ În prezent, se depun eforturi relevante în domeniul materiilor prime critice și care vor fi intensificate, astfel cum s-a anunțat în planul REPowerEU [COM(2022) 230].

4.2. Productivitatea

Asigurarea bunei funcționări a pieței unice rămâne esențială pentru creșterea productivității, prosperitatea economică și convergență. Efectul combinat al crizei provocate de pandemia de COVID-19 și al invadării Ucrainei de către Rusia au agravat perturbările lanțurilor de aprovizionare, iar întreprinderile vor trebui să își diversifice lanțurile de aprovizionare pentru a gestiona riscurile legate de prețurile și calitatea materiilor prime și aprovizionarea cu acestea. Actualele măsuri de limitare a răspândirii pandemiei și deficitul prelungit de forță de muncă pot, de asemenea, afecta activitatea economică și funcționarea lanțurilor de aprovizionare critice pentru o perioadă mai lungă decât se preconizase. Întrucât o piață unică funcțională este principala sursă a UE de creștere a productivității, de creare de locuri de muncă și de reziliență, este necesară abordarea distorsiunilor din cadrul pieței unice și a barierelor în calea acesteia, care limitează libera circulație a persoanelor, a bunurilor, a serviciilor și a capitalului. Acest lucru necesită un efort constant din partea statelor membre de abordare a blocajelor pentru a stimula investițiile, inclusiv în infrastructura de transport, și stabilitatea lanțurilor de aprovizionare în toate ecosistemele. Sunt necesare acțiuni pentru a atenua impactul asupra întreprinderilor viabile din UE atât al creșterii prețului energiei, cât și al riscurilor de perturbare a lanțurilor de aprovizionare, de la nivel logistic și de la nivelul investițiilor, care decurg din invadarea Ucrainei de către Rusia. Exploatarea diversității regiunilor UE și sprijinirea tuturor regiunilor pentru a-și debloca întregul potențial vor contribui la realizarea unei piețe unice mai integrate, mai dinamice și mai reziliente. O piață unică mai integrată va îmbunătăți capacitatea întreprinderilor din UE de a mobiliza capital în întreaga Uniune, încurajând astfel investițiile pe termen lung pentru a sprijini inovarea și a finanța dubla tranziție verde și digitală. Progresele suplimentare înregistrate în direcția finalizării uniunii piețelor de capital și a uniunii bancare sunt, de asemenea, importante în această privință.

Investițiile suplimentare trebuie să fie însoțite de reforme ambițioase menite să îmbunătățească mediul de afaceri, capacitățile administrative și reziliența instituțională. Pentru a pune în aplicare reforme structurale menite să stimuleze productivitatea și investiții la scară largă, este necesară o abordare cuprinzătoare a politicilor, orientată către îmbunătățirea capacităților administrative și a condițiilor-cadru adecvate de la nivel național și subnațional. O serie de state membre se confruntă în continuare cu provocarea de a îmbunătăți mediul de afaceri, inclusiv în ceea ce privește profesiile reglementate, eficientizarea administrațiilor publice, achizițiile publice, accesul la finanțare și reducerea sarcinii administrative pentru întreprinderi, în special pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri). În plus, eforturile continue depuse pentru consolidarea statului de drept, în special pentru crearea unor sisteme judiciare independente, de calitate și eficiente și de cadre funcționale de combatere a corupției, sunt esențiale pentru soliditatea rezilienței instituționale a statelor membre și pentru un mediu de afaceri bun.

Cercetarea și inovarea reprezintă în continuare un instrument esențial pentru stimularea competitivității statelor membre și pentru realizarea dublei tranziții și a autonomiei strategice deschise a UE. În contextul actual, instrumentele de cercetare și inovare eficace și bine coordonate, precum și eforturile suplimentare de reducere a decalajului dintre inovare și piață sunt esențiale pentru accelerarea dublei tranziții verzi și digitale și pentru reducerea dependenței de combustibili fosili în toate țările și regiunile din UE. Deși setul substanțial de reforme și investiții în cercetare și inovare incluse în planurile de redresare și reziliență ar trebui

să contribuie în mod semnificativ la consolidarea sistemelor de cercetare și inovare ale statelor membre, mai multe țări vor trebui să ia măsuri suplimentare pentru a-și consolida peisajul inovării și pentru a aborda provocările cu care se confruntă în domeniul cercetării și inovării. Astfel de acțiuni includ îmbunătățirea legăturilor dintre știință și întreprinderi, facilitarea transferurilor de cunoștințe, asigurarea unui nivel de excelență, încurajarea inovării în afaceri, inclusiv prin sprijinirea IMM-urilor, a întreprinderilor nou-înființate și a întreprinderilor sociale, extinderea bazei regionale a ecosistemului lor public și privat de cercetare și inovare și atragerea talentelor. În acest sens, alocarea financiară adecvată, împreună cu obiective și ținte de finanțare clar definite în materie de cercetare și inovare sunt esențiale.

Investițiile în tehnologii digitale, în oameni și în competențele lor constituie motoare ale transformării noastre digitale. Conform indicelui economiei și societății digitale (DESI), progresele înregistrate de statele membre în ceea ce privește instalarea rețelelor 5G și digitalizarea sectorului serviciilor publice și private sunt mixte. Cu toate acestea, progresele înregistrate în domeniul digital sunt strâns legate de alți factori favorizanți, cum ar fi cercetarea și inovarea, finanțele, piața muncii și reformele din domeniul educației și formării, precum și de necesitatea unor semnale clare de investiții pentru a facilita integrarea soluțiilor digitale în sectoarele relevante (de exemplu, energie, mobilitate, sănătate). Investițiile în infrastructura și tehnologiile digitale sunt factori valoroși pentru transformarea verde și digitală a economiilor și a societăților noastre și trebuie să fie completate de investiții în educația digitală, în oameni și în competențele acestora, inclusiv în sprijinul perfecționării și recalificării, cu un accent puternic pe abordarea disparităților regionale, inclusiv prin abordarea provocărilor legate de exodul creierelor, de decalajul dintre mediul urban și cel rural și de depopularea din anumite regiuni. Acest lucru va contribui, de asemenea, la stimularea creșterii productivității întreprinderilor europene și va stimula întreprinderile, în special IMM-urile, să se orienteze către o mai mare digitalizare a activităților lor și să contribuie la redresarea economică în general.

4.3. Echitate

Pilonul european al drepturilor sociale reprezintă cadrul director general pentru asigurarea echității în UE; punerea sa integrală în aplicare este esențială pentru realizarea convergenței sociale și economice ascendente. Planurile de redresare și reziliență includ o gamă largă de reforme și investiții care vor contribui la sprijinirea unei participări mai mari pe piața muncii, a creșterii productivității prin măsuri de educație, recalificare și perfecționare, precum și a incluziunii sociale și a rezilienței. Împreună cu fondurile politicii de coeziune și cu Mecanismul pentru o tranziție justă, MRR sprijină redresarea echitabilă și favorabilă incluziunii în UE, în conformitate cu Pilonul european al drepturilor sociale. Planul de acțiune al Comisiei pentru punerea în aplicare în continuare a pilonului a propus noi obiective principale ale UE privind ocuparea forței de muncă, competențele și reducerea sărăciei până în 2030¹⁵, precum și un tablou de bord social revizuit, toate aceste propuneri fiind prezentate în cadrul Summitului social de la Porto din 2021. Statele membre sunt în curs de a elaborare a unor obiective naționale în concordanță cu nivelul de ambiției al obiectivelor principale ale UE. Punerea în aplicare a pilonului și monitorizarea sa prin intermediul tabloului de bord social au fost integrate în ciclul

¹⁵ Până în 2030: o rată de ocupare a forței de muncă de cel puțin 78 % în rândul populației cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani; cel puțin 60 % dintre adulți ar trebui să participe în fiecare an la activități de formare profesională; reducerea numărului persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială cu cel puțin 15 milioane.

semestrului european și se reflectă în analizele care stau la baza recomandărilor relevante specifice fiecărei țări.

Pandemia de COVID-19 a afectat în mod inegal diferite grupuri de populație și regiuni și a evidențiat vulnerabilități și inegalități subiacente. Datorită unui răspuns rapid la nivel de politici, inegalitățile globale în materie de venituri și riscul de sărăcie sau de excluziune socială s-au menținut, în linii mari, la aceleași niveluri în perioada 2019-2020 în majoritatea statelor membre. Cu toate acestea, efectele pe termen mediu ale pandemiei asupra sărăciei și inegalității rămân incerte. Criza provocată de pandemia de COVID-19 a afectat în mod disproporționat anumite regiuni, sectoare și grupuri de populație care se confruntau deja cu condiții sociale și de ocupare a forței de muncă mai precare, în special: tinerii, lucrătorii cu un nivel scăzut de calificare și lucrătorii temporari, persoanele cu dizabilități, persoanele care provin din familii de migranți și romii. Criza a adâncit și inegalitățile în materie de educație și decalaje în materie de competențe și a evidențiat importanța asigurării accesului la o educație de calitate la toate nivelurile, precum și a unei acoperiri demografice adecvate prin rețele de securitate socială și scheme privind reducerea timpului de muncă, inclusiv cele sprijinite prin Fondul social european și Instrumentul SURE, care au contribuit la menținerea locurilor de muncă. Accesul la prestațiile sociale, caracterul adecvat și eficacitatea acestora variază de la un stat membru la altul, ceea ce indică ineficiențe în cadrul sistemelor de protecție socială. Creșterea disponibilității locuințelor sociale și la prețuri accesibile este asigurată în mai multe state membre. Pandemia a evidențiat, de asemenea, importanța unor sisteme sanitare eficiente, reziliente și durabile. Mai multe state membre se confruntă în continuare cu provocarea de a îmbunătăți reziliența, calitatea și accesibilitatea sistemelor lor sanitare și de îngrijire pe termen lung, inclusiv necesitatea de a aborda deficitele de forță de muncă din domeniul sănătății, asigurând totodată sustenabilitatea finanțelor publice pe termen lung.

Recentele creșteri ale prețurilor energiei și alimentelor au afectat cel mai puternic gospodăriile cele mai sărace. Creșterile prețurilor combustibililor fosili, energiei electrice și produselor de bază, care au putut fi observate încă din doua jumătate a anului 2021, s-au amplificat și mai mult odată cu invadarea Ucrainei. Acestea afectează în special gospodăriile cele mai vulnerabile, care trebuie să cheltuiască o parte mai mare din venitul lor disponibil pentru bunuri de bază, cum ar fi energia și alimentele. Comunicarea Comisiei privind prețurile energiei¹⁶ include un „set de măsuri” pe care UE și statele sale membre îl pot utiliza pentru a aborda impactul imediat al creșterii prețurilor energiei și pentru a consolida în continuare reziliența la șocurile viitoare. Printre măsurile pe termen scurt de la nivel național se numără sprijinul de urgență pentru venit acordat gospodăriilor, sprijinul acordat de stat întreprinderilor și reduceri fiscale. „Setul de măsuri” a fost completat în Comunicarea privind planul REPowerEU cu orientări suplimentare privind intervențiile în stabilirea prețurilor. Punerea în aplicare a planurilor de redresare și reziliență, a planului REPowerEU, a programelor politicii de coeziune, precum și a politicilor însoțitoare care iau în considerare impactul distributiv și social sunt în prezent și mai necesare pentru a asigura o tranziție verde echitabilă pentru toți cetățenii și toate teritoriile¹⁷. Politicile de sprijin ar trebui să fie temporare și să vizeze persoanele cele mai

¹⁶ COM(2021) 660 final.

¹⁷ A se vedea: Propunere de recomandare a Consiliului privind asigurarea unei tranziții echitabile către neutralitatea climatică https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/ip_21_6795.

vulnerabile, pentru ca acestea să fie cât mai eficiente, menținând în același timp stimulentele pentru reducerea consumului de combustibili fosili și limitarea impactului bugetar al acestora.

Pe măsură ce piețele muncii se redresează, observăm schimbări în ceea ce privește ocuparea forței de muncă ca urmare a transformărilor digitale, verzi, geopolitice și demografice, care conduc la deficite de forță de muncă. Pentru mulți angajatori, suprapunerea transformărilor digitale, verzi și geopolitice poate duce la schimbări profunde ale operațiunilor și ale modelelor de afaceri. În multe state membre apar deficite de forță de muncă, în special în sectoare precum construcțiile, asistența medicală și tehnologiile informației și comunicațiilor. Dotarea forței de muncă cu competențele adecvate rămâne o provocare majoră nu numai pentru abordarea deficitului de forță de muncă, ci și pentru deblocarea investițiilor întreprinderilor și facilitarea dublei tranziții verzi și digitale. Acest lucru evidențiază și mai mult rolul măsurilor de politică eficace active de ocupare a forței de muncă și al serviciilor publice de ocupare a forței de muncă, al educației și formării relevante pentru piața muncii, precum și al cadrelor didactice și formatorilor calificați pe piețele muncii și în societățile cu un grad din ce în ce mai mare de cunoștințe, astfel cum se subliniază în Recomandarea referitoare la un sprijin activ eficace pentru ocuparea forței de muncă (EASE). În contextul deficitului de forță de muncă și al decalajelor persistente în materie de ocupare a forței de muncă, creșterea gradului de participare a femeilor pe piața muncii, inclusiv prin îmbunătățirea accesului la educația și îngrijirea timpurie a copiilor, precum și a grupurilor subreprezentate, cum ar fi persoanele cu dizabilități, migranții și romii, reprezintă în continuare o oportunitate importantă pentru creștere și egalitate durabile și favorabile incluziunii.

Invadarea Ucrainei de către Rusia a determinat milioane de persoane să își părăsească țara pentru a fi în siguranță. Aceste persoane, în principal femei și copii, au nevoie de sprijin acordat prin intermediul sistemelor sociale, de educație și de sănătate ale statelor membre¹⁸. Valul de persoane strămutate din Ucraina a fost urmat de un val de solidaritate fără precedent în întreaga Europă. La 4 martie 2022, Directiva privind protecția temporară a fost declanșată pentru prima dată, acordând persoanelor strămutate din Ucraina dreptul de ședere legală în UE, precum și accesul la educație și îngrijire timpurie pentru copii, la educație și formare profesională, la piața muncii, la asistență medicală, locuințe și protecție socială¹⁹. Este esențial ca viețile persoanelor strămutate să nu fie întrerupte pe parcursul războiului și acestea să își poată continua studiile și să poată munci și dobândi competențe noi. Acest lucru implică asigurarea de asistență de către statele membre pentru a răspunde nevoilor imediate ale persoanelor care fug din calea războiului din Ucraina, dar și sprijinirea administrațiilor naționale în eforturile lor de a asigura accesul persoanelor strămutate la asistență medicală, la servicii de îngrijire a copiilor, la locuințe, la protecție socială, la educație și formare profesională, precum și de a le oferi sprijin în găsirea unui loc de muncă. Pentru a sprijini financiar statele membre care găzduiesc persoanele care fug

¹⁸ Cel mai mare număr de persoane nou-sosite se înregistrează în Polonia, urmată de alte state membre ale UE care se învecinează cu Ucraina, dar se preconizează o relocare a acestor persoane în alte țări ale UE. A se vedea: Comunicarea intitulată „Primirea persoanelor care fug din calea războiului din Ucraina” din 23 martie 2022.

¹⁹ A se vedea: Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382 a Consiliului din 4 martie 2022 de constatare a existenței unui aflux masiv de persoane strămutate din Ucraina în înțelesul articolului 5 din Directiva 2001/55/CE și având drept efect introducerea unei protecții temporare (JO L 71, 4.3.2022, p. 1).

din calea războiului din Ucraina, Comisia a întreprins o serie de inițiative începând din martie 2022²⁰ și va continua să ofere asistență în cadrul unui efort coordonat la nivelul UE.

Reformele și investițiile continue ale statelor membre vor fi esențiale pentru a sprijini crearea de locuri de muncă de calitate, dezvoltarea competențelor și tranziția lină pe piața muncii, astfel cum se subliniază în propunerea Comisiei de orientări privind ocuparea forței de muncă. Orientările oferă îndrumări cu privire la modul în care se pot moderniza instituțiile de pe piața muncii, educația și formarea, precum și sistemele de protecție socială și de sănătate, cu scopul de a le face mai favorabile incluziunii și mai echitabile. Ele integrează, de asemenea, orientări specifice menite să abordeze deficitul de competențe și de forță de muncă în continuă creștere și să realizeze o dublă tranziție verde și digitală, justă din punct de vedere social. În 2022, Comisia propune alinierea Orientărilor privind ocuparea forței de muncă pentru a reflecta mai bine situația post-COVID, cele mai recente inițiative de politică și elementele de politică relevante legate de agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei.

4.4. Stabilitatea macroeconomică

Măsurile de politică coordonate au atenuat impactul pandemiei asupra economiilor UE și au deschis calea către o redresare solidă în 2021. Clauza derogatorie generală din Pactul de stabilitate și de creștere, împreună cu cadrul temporar privind ajutoarele de stat au permis acordarea unui sprijin fiscal la scară largă în toate statele membre. În paralel, UE și-a mobilizat bugetul, în special prin Instrumentul SURE, pentru a atenua impactul crizei asupra lucrătorilor și întreprinderilor. Implementarea Instrumentului NextGenerationEU, inclusiv a Mecanismului de redresare și reziliență, oferă un impuls puternic redresării. Se estimează că orientarea bugetară la nivelul UE în ansamblu – inclusiv cheltuielile publice finanțate prin granturi acordate în cadrul MRR și din alte fonduri ale UE²¹ – a fost în linii mari neutră în 2020 și expansionistă cu aproape 1 % din PIB în 2021.

Măsurile de politică discreționare, inclusiv creșterea investițiilor, contribuie la o orientare bugetară expansionistă în 2022 pentru UE în ansamblu. Această orientare expansionistă în 2022 este estimată la aproximativ 1¼ % din PIB. Structura măsurilor discreționare a evoluat de-a lungul timpului în fața provocărilor emergente, incluzând, în special, politici de atenuare a impactului creșterii prețurilor energiei asupra întreprinderilor și gospodăriilor, precum și măsuri de sprijinire a persoanelor care fug din calea agresiunii militare a Rusiei împotriva Ucrainei. Măsurile fiscale discreționare care au fost adoptate începând cu toamna anului 2021 pentru a reduce impactul prețurilor ridicate la energie sunt estimate în prezent la 0,6 % din PIB-ul UE în 2022. Acestea includ reduceri temporare ale impozitelor indirecte pe produsele energetice,

²⁰ La 8 martie, Comisia a adoptat propunerea de regulament privind Acțiunea de coeziune pentru refugiații din Europa (CARE), care permite realocarea rapidă a fondurilor disponibile din cadrul politicii de coeziune pentru perioada 2014-2020 (FSE, FEDR) și din Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane (FEAD). Pachetul financiar pentru 2022 al Asistenței de redresare pentru coeziune și teritoriile Europei (REACT-EU) poate fi utilizat, de asemenea, de statele membre pentru a răspunde nevoilor persoanelor care fug din calea războiului din Ucraina. Comisia a propus majorarea cu 3,4 miliarde EUR a prefinanțării totale din cadrul REACT-EU către statele membre care primesc persoane strămutate din Ucraina. Aceste fonduri vor completa fondurile tematice existente, cum ar fi Fondul pentru azil, migrație și integrare (FAMI) și Instrumentul de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize (IMFV). Începând cu data de 13 aprilie, Comisia a introdus o nouă procedură simplificată de finanțare în cadrul politicii de coeziune pentru perioada 2014-2020, pentru a acoperi nevoile de bază ale persoanelor cărora li s-a acordat protecție temporară ca urmare a războiului din Ucraina.

²¹ Cu excepția măsurilor temporare de urgență legate de pandemia de COVID-19.

subvenții pentru producția de energie, subvenții pentru consumatorii de energie, transferuri sociale (legate direct de consumul de energie) către gospodăriile vulnerabile și prețuri reglementate la nivelul comerțului cu amănuntul. Cea mai mare parte a acestor măsuri au fost anunțate ca fiind temporare, însă în cazul în care măsurile ar fi prelungite în timp sau în cazul în care s-ar extinde domeniul lor de aplicare costurile asociate ar crește în consecință în lipsa unor măsuri compensatorii. În plus, este important de remarcat faptul că impactul creșterii prețurilor la energie asupra finanțelor publice nu se limitează doar la măsurile discreționare luate. Se preconizează că încetinirea activității economice ca urmare a șocului produs de creșterea prețurilor energiei va duce la o reducere a ritmului de colectare a impozitelor și a contribuțiilor sociale. Acest aspect, corelat cu o eventuală creștere a cheltuielilor publice care rezultă din ajustarea la inflație a salariilor, a prestațiilor sociale și a altor cheltuieli, are un impact asupra deficitului și datoriei publice. Pentru a limita costurile bugetare, a maximiza impactul economic și social al acestora și a menține stimulentele pentru tranziția verde, măsurile de politică menite să abordeze creșterea prețurilor la energie ar trebui să fie temporare și să vizeze gospodăriile vulnerabile, pentru care factura la energie reprezintă o parte semnificativă a coșului lor de consum, precum și industriile care sunt în mod special expuse. Aceste măsuri ar trebui, de asemenea, să fie însoțite de stimulente pentru creșterea eficienței energetice și reducerea consumului de energie pe bază de combustibili fosili.

Politica fiscală ar trebui să fie una prudentă în 2023 și să fie în același timp pregătită să reacționeze la evoluția situației economice. Natura specifică a șocului macroeconomic generat de invadarea Ucrainei de către Rusia, precum și implicațiile sale pe termen lung pentru nevoile UE în materie de securitate energetică impun o politică fiscală atent concepută pentru 2023. În pofida faptului că se preconizează că PIB-ul UE va rămâne pozitiv în perioada analizată în previziunile economice din primăvara anului 2022, un impuls fiscal generalizat pentru economie în 2023 nu pare să se justifice, în contextul unui grad mare de incertitudine și al unor riscuri ridicate de evoluție negativă. Politica fiscală ar trebui să combine creșterea volumului investițiilor cu controlul creșterii cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național, permițând totodată funcționarea stabilizatorilor automați și oferind măsuri temporare și specifice pentru a atenua impactul crizei energetice și pentru a oferi asistență umanitară persoanelor care fug din calea invadării Ucrainei de către Rusia. Punerea în aplicare integrală și în timp util a planurilor de redresare și reziliență este esențială pentru atingerea unor niveluri mai ridicate de investiții. În plus, planurile fiscale ale statelor membre pentru anul viitor ar trebui să se bazeze pe traiectorii de ajustare prudente pe termen mediu care să reflecte provocările legate de sustenabilitatea finanțelor publice asociate cu un raport datorie publică-PIB ridicat și care a crescut și mai mult din cauza pandemiei. Pentru a reduce riscurile generate de schimbările climatice, statele membre sunt încurajate să țină seama întotdeauna, în cadrul planificării bugetare, de implicațiile acestora, precum și de politicile și instrumentele care contribuie la prevenirea, reducerea și pregătirea pentru efectele schimbărilor climatice într-un mod echitabil. Practicile de integrare a preocupării pentru mediu în procesul de stabilire a bugetelor din statele membre ar trebui continuate și încurajate pentru a asigura coerența cheltuielilor și veniturilor publice cu obiectivele de mediu.

Politicele fiscale ar trebui să fie diferențiate în continuare în mod corespunzător de la un stat membru la altul (a se vedea, de asemenea, caseta 1). Statele membre cu datorii ridicate ar trebui să asigure o politică fiscală prudentă, în special prin limitarea creșterii cheltuielilor curente finanțate la nivel național sub nivelul potențial de creștere a producției pe termen mediu, ținând

seama de sprijinul permanent temporar și specific acordat gospodăriilor și întreprinderilor (care fac obiectul normelor privind ajutoarele de stat) care prezintă cel mai ridicat grad de vulnerabilitate față de creșterile prețurilor energiei, precum și persoanelor care fug din calea războiului din Ucraina. Statele membre cu datorii mici/medii ar trebui să asigure în special ca creșterea cheltuielilor curente finanțate la nivel național să fie în conformitate cu o orientare globală neutră a politicilor și să aibă în vedere sprijinul permanent temporar și specific acordat gospodăriilor și întreprinderilor (care fac obiectul normelor privind ajutoarele de stat) care prezintă cel mai ridicat grad de vulnerabilitate față de creșterile prețurilor energiei, precum și persoanelor care fug din calea războiului din Ucraina. Toate statele membre ar trebui să extindă investițiile publice destinate realizării dublei tranziții verzi și digitale și asigurării securității energetice, inclusiv prin utilizarea Mecanismului de redresare și reziliență, a altor fonduri ale UE și a planului REPowerEU.

Gradul ridicat de incertitudine și riscurile foarte mari de evoluție negativă în ceea ce privește perspectivele economice în contextul războiului din Europa, creșterile fără precedent ale prețurilor energiei și perturbările continue ale lanțului de aprovizionare justifică prelungirea clauzei derogatorii generale din Pactul de stabilitate și de creștere până în 2023. La 3 martie 2021, Comisia a concluzionat că dezactivarea clauzei derogatorii generale din Pactul de stabilitate și de creștere ar trebui să fie condiționată de starea economiei UE și a zonei euro, recunoscând faptul că economia va avea nevoie de timp pentru a reveni la condiții mai normale și că decizia privind dezactivarea sau aplicarea în continuare a clauzei derogatorii generale ar trebui luată ca o evaluare generală a stării economiei, criteriul cantitativ principal fiind nivelul activității economice din UE sau din zona euro, comparat cu nivelurile anterioare crizei²². În contextul războiului din Europa, al creșterii fără precedent a prețurilor energiei și al perturbărilor continue ale lanțului de aprovizionare, starea economiei UE și a zonei euro nu a revenit la condiții mai normale. În plus, decizia privind aplicarea în continuare sau dezactivarea clauzei derogatorii generale ar trebui să ia în considerare, de asemenea, necesitatea ca politica fiscală să poată răspunde în mod corespunzător la repercusiunile economice ale agresiunii militare a Rusiei împotriva Ucrainei, inclusiv din cauza întreruperilor aprovizionării cu energie. Activarea în continuare a clauzei derogatorii generale în 2023 va oferi posibilitatea ca politica fiscală națională să reacționeze prompt atunci când este necesar, asigurând, în același timp, o tranziție lină de la sprijinul amplu acordat economiei în perioada pandemiei către un accent tot mai mare pe măsuri temporare și specifice și pe prudența bugetară necesară pentru a asigura sustenabilitatea pe termen mediu. Clauza derogatorie generală nu suspendă Pactul de stabilitate și de creștere. Aceasta permite o abatere temporară de la cerințele bugetare normale, cu condiția ca respectiva abatere să nu pericliteze sustenabilitatea finanțelor publice pe termen mediu. În toamna anului 2022, Comisia va reevalua relevanța propunerii de deschidere a procedurilor aplicabile deficitelor excesive pe baza datelor privind rezultatul bugetar pentru 2021. În primăvara anului 2023, Comisia va evalua relevanța propunerii de deschidere a procedurilor aplicabile deficitelor excesive pe baza datelor privind rezultatul bugetar pentru 2022, ținând seama în special de respectarea recomandărilor fiscale specifice fiecărei țări adresate statelor membre de către Consiliu. Pe baza considerațiilor de mai sus și având în vedere implicațiile gradului ridicat de incertitudine și ale riscurilor foarte mari de evoluție negativă

²² COM(2021) 105 final.

asupra previziunilor economice pentru UE și zona euro în ansamblu, Comisia consideră că Uniunea nu se află încă într-o perioadă de recesiune economică gravă. Pe această bază, sunt îndeplinite condițiile pentru menținerea clauzei derogatorii generale în 2023 și pentru dezactivarea acesteia începând cu 2024. Comisia invită Consiliul să aprobe această concluzie pentru a oferi clarificări statelor membre. Comisia va oferi orientări cu privire la posibilele modificări ale cadrului de guvernare economică după încheierea vacanței de vară și cu suficient timp înainte de anulul 2023.

Asigurarea în continuare a sustenabilității datoriei publice rămâne un aspect important pentru multe state membre. Provocările legate de sustenabilitatea finanțelor publice pe termen mediu și lung reflectă în mare măsură deteriorarea semnificativă a pozițiilor bugetare structurale, care s-a adăugat vulnerabilităților existente în mai multe țări în ceea ce privește datoriile anterioare crizei. Provocarea reprezentată de creșterea cheltuielilor cu pensiile, asistența medicală și îngrijirea pe termen lung din cauza îmbătrânirii populației trebuie corelată cu adecvarea pensiilor și a altor prestații sociale. Plasarea sistemelor de pensii pe o bază sustenabilă, atât din perspectivă fiscală, cât și din perspectivă socială, va necesita reforme suplimentare pentru a prelungi cariera profesională și pentru a face piețele forței de muncă mai favorabile incluziunii. Îmbunătățirea sustenabilității finanțelor publice în ceea ce privește asistența medicală și îngrijirea pe termen lung necesită îmbunătățirea eficienței acestora, asigurând în același timp caracterul adecvat și accesibilitatea acestora.

Ar trebui continuate eforturile concertate de intensificare a luptei împotriva planificării fiscale agresive și a evaziunii fiscale²³. Acestea, împreună cu transferul sarcinii fiscale dinspre forța de muncă către sprijinul pentru realizarea dublei tranziții sunt politici care previn denaturarea concurenței, tratează contribuabilii în mod echitabil, protejează finanțele publice și asigură o creștere durabilă și generatoare de locuri de muncă. Efectele de propagare între statele membre ale strategiilor de planificare fiscală agresivă ale contribuabililor impun o acțiune coordonată privind politicile naționale care să completeze legislația UE. Programul de lucru al persoanelor cu venituri mici și al celei de a doua persoane care contribuie la venitul familiei este deosebit de receptiv la modificările salariilor după impozitare. În schimb, anumite impozite, în special impozitele recurente pe proprietate și impozitele pe consum, denaturează concurența într-o măsură mai mică și ar permite o reorientare a impozitării veniturilor salariale, ținând seama, în același timp, de impactul distributiv. În plus, taxele de mediu reduc factorii externi negativi, cum ar fi poluarea, contribuind astfel la realizarea obiectivelor de mediu ale UE.

Caseta 1: Situația actualizată a supravegherii în cadrul Pactului de stabilitate și de creștere

În cadrul pachetului de primăvară a semestrului european 2022, Comisia a adoptat un raport în temeiul articolului 126 alineatul (3) din TFUE pentru 18 state membre. Aceste

²³ În decembrie 2021, Comisia a prezentat o inițiativă importantă pentru prevenirea utilizării abuzive în scopuri fiscale a entităților fictive. Scopul propunerii („UNSHELL”) este de a se asigura că entitățile din Uniunea Europeană care nu desfășoară nicio activitate economică sau care desfășoară o activitate economică minimă nu pot beneficia de niciun avantaj fiscal. În decembrie 2021, Comisia a adoptat, de asemenea, o propunere de directivă privind aplicarea unui nivel minim global de impozitare (pilonul 2) în UE. Propunerea stabilește norme care asigură un nivel minim de impozitare a marilor întreprinderi multinaționale și a grupurilor naționale de mari dimensiuni, contribuind astfel atât la o impozitare echitabilă, cât și la un mediu de afaceri sănătos. Odată ce directiva va fi adoptată de Consiliu, aceasta va viza stabilirea unei limite privind concurența fiscală excesivă între jurisdicții.

state sunt Belgia, Bulgaria, Cehia, Germania, Grecia, Spania, Franța, Italia, Letonia, Lituania, Ungaria, Malta, Estonia, Austria, Polonia, Slovenia, Slovacia și Finlanda. Pentru toate aceste state membre, cu excepția Finlandei, raportul evaluează respectarea de către acestea a criteriului deficitului. În cazul Lituaniei, Estoniei și Poloniei, raportul a fost elaborat ca urmare a unui deficit planificat în 2022 care depășea valoarea de referință de 3 % din PIB prevăzută în tratat, în timp ce celelalte state membre au înregistrat în 2021 un deficit public mai mare de 3 % din PIB. În plus, pentru Belgia, Franța, Italia, Ungaria, Slovacia și Finlanda, raportul evaluează respectarea criteriului datoriei în 2021, pe baza datelor privind rezultatul bugetar.

Comisia nu propune deschiderea de noi proceduri aplicabile deficitelor excesive în primăvara anului 2022. Pandemia de COVID-19 continuă să aibă un impact macroeconomic și bugetar extraordinar care, împreună cu situația geopolitică actuală, creează un nivel excepțional de incertitudine, inclusiv în ceea ce privește proiectarea unei traiectorii detaliate pentru politica fiscală. Din aceste motive, Comisia consideră că nu este oportun să se decidă dacă statele membre să fie supuse unei proceduri aplicabile deficitelor excesive. În ceea ce privește statele membre cu o pondere a datoriei mai mare decât valoarea de referință de 60 % din PIB, Comisia consideră, în cadrul evaluării sale privind toți factorii relevanți, că respectarea criteriului de referință privind reducerea datoriei ar implica un efort bugetar prea solicitant concentrat la începutul perioadei, ceea ce ar risca să pună în pericol creșterea. Prin urmare, în opinia Comisiei, respectarea criteriului de referință privind reducerea datoriei nu este justificată în condițiile economice excepționale actuale.

România este singurul stat membru care face obiectul unei proceduri aplicabile deficitelor excesive, pe baza evoluțiilor din perioada anterioară pandemiei. La 3 aprilie 2020, Consiliul a decis, pe baza deficitului excesiv planificat pentru 2019, că în România exista un deficit excesiv. În ultima sa recomandare din 18 iunie 2021, Consiliul a solicitat României să pună capăt situației de deficit excesiv cel mai târziu în 2024. Deficitul public al României în 2021 și efortul bugetar din 2021 sunt în concordanță cu cele recomandate de Consiliu. Prin urmare, procedura este suspendată.

Comisia va reevalua situația bugetară a statelor membre în toamna anului 2022. Datoria și deficitul vor fi în continuare monitorizate pe baza previziunilor economice din toamna anului 2022 și a proiectelor de planuri bugetare pe 2023 care urmează să fie prezentate de statele membre din zona euro până la data de 15 octombrie 2022. În toamna anului 2022, Comisia va reevalua relevanța propunerii de deschidere a procedurilor aplicabile deficitelor excesive.

Odată cu redresarea din 2021, dezechilibrele macroeconomice au început, în general, să accentueze din nou. Se preconizează că creșterea economică corelată cu măsuri de politică adecvate și ambițioase vor reduce și mai mult vulnerabilitățile macroeconomice. În special, o punere în aplicare rapidă a planurilor de redresare și reziliență și a planului REPowerEU va spori potențialul de creștere și reziliența economiilor UE și, prin urmare, va contribui la abordarea vulnerabilităților în următorii ani. În contextul procedurii privind dezechilibrele macroeconomice, Comisia a identificat vulnerabilități macroeconomice legate de dezechilibre și dezechilibre macroeconomice excesive în 10 dintre cele 12 state membre pentru care a fost efectuat un bilanț aprofundat. Caseta 2 sintetizează constatările privind dezechilibrele macroeconomice din statele membre; iar apendicele 4 oferă mai multe detalii în acest sens.

Caseta 2: Dezechilibrele macroeconomice în statele membre

Comisia a evaluat existența unor dezechilibre macroeconomice în cazul celor 12 state membre selectate pentru bilanțuri aprofundate în Raportul privind mecanismul de alertă pentru 2022. Toate aceste state membre au fost identificate ca prezentând dezechilibre macroeconomice sau dezechilibre macroeconomice excesive în ultimul ciclu anual de supraveghere în cadrul procedurii privind dezechilibrele macroeconomice.

Evaluarea vulnerabilităților macroeconomice este marcată de o redresare economică puternică în urma crizei provocate de pandemia de COVID-19, în contextul creșterii gradului de incertitudine ca urmare a creșterii prețurilor energiei și produselor de bază și a altor efecte ale agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei. Nivelul datoriei publice și cel al datoriei sectorului privat se stabilizează pe măsură ce economia se redresează în urma crizei. Totuși, în multe cazuri, acestea se situează în continuare peste nivelurile înregistrate înainte de pandemia de COVID-19, reflectând intensitatea contracției economice din 2020 și măsurile luate pentru a sprijini economia. Reechilibrarea externă este în continuare incompletă: conturile curente ale țărilor mari debitoare nete cu sectoare turistice transfrontaliere importante s-au îmbunătățit, dar se situează în continuare sub nivelurile anterioare pandemiei de COVID-19, în timp ce excedentele mari de cont curent din unele state membre persistă, în pofida unei reduceri temporare în timpul pandemiei. Prețurile locuințelor cresc în cel mai rapid ritm din ultimii zece ani. Sectorul bancar a făcut față bine crizei provocate de pandemie, deși ar putea apărea unele riscuri pe măsură ce moratoriile privind rambursările datoriilor încetează, iar măsurile temporare de sprijin sunt retrase.

În general, vulnerabilitățile sunt în scădere și se situează sub nivelurile anterioare pandemiei în diferite state membre; justificând o revizuire a clasificării dezechilibrelor macroeconomice în două cazuri. Agenda politică integrată în planurile de redresare și reziliență, precum și măsurile de politică anterioare sprijină noi ajustări și fundamente mai puternice pentru economiile în cauză, oferind perspective de reducere continuă a vulnerabilităților. Creșterea economică va sprijini noile ajustări, dar țările marcate de un potențial redus de creștere s-ar putea confrunta cu o dinamică dificilă. Presiunile inflaționiste sunt în creștere, iar înăsprirea condițiilor de finanțare și volatilitatea cursului de schimb pot afecta serviciul datoriei. Acesta reprezintă un risc special în cazul în care datoria sectorului privat sau datoria publică este denominată în valută și în cazul în care nevoile de refinanțare sunt substanțiale.

- Irlanda și Croația nu se mai confruntă cu dezechilibre. În Irlanda, ponderea datoriei a scăzut semnificativ de-a lungul anilor și continuă să înregistreze o dinamică descendentă puternică. În Croația, ponderea datoriei a scăzut semnificativ de-a lungul anilor și continuă să înregistreze o dinamică descendentă puternică.

- Grecia, Italia și Cipru se confruntă în continuare cu dezechilibre macroeconomice excesive.

- Germania, Spania, Franța, Țările de Jos, Portugalia, România și Suedia se confruntă în continuare cu dezechilibre macroeconomice.

Apendicele 4 prezintă în detaliu aspectele specifice fiecărei țări pentru cele 12 state membre în cauză.

5. UN EFORT COMUN AL INSTITUȚIILOR UE, AL STATELOR MEMBRE ȘI AL PĂRȚILOR INTERESATE

Dialogul constructiv cu statele membre, precum și dialogul interinstituțional consolidat la nivel european vor continua pe parcursul procesului semestrului european. Dialogul intens la nivel de politici cu privire la planurile de redresare și reziliență a permis Comisiei și statelor membre să își consolideze și să își aprofundeze cooperarea, ceea ce a asigurat asumarea pe scară largă a acestei cooperări, care va continua pe parcursul etapei de punere în aplicare a planurilor. Reluarea rapoartelor de țară și a recomandărilor specifice fiecărei țări oferă o nouă oportunitate de a extinde dialogul interinstituțional și bilateral și de a ajunge la o înțelegere comună a provocărilor în continuă evoluție și a priorităților în materie de politici. Dialogul macroeconomic bianual la nivel politic și tehnic dintre Consiliu, Comisie și reprezentanții partenerilor sociali europeni asigură un schimb de opinii continuu cu privire la evoluțiile sociale și economice din Uniunea Europeană. De asemenea, Comisia își va continua dialogul strâns cu Parlamentul European cu privire la principalele evoluții sociale și economice și va continua să colaboreze cu Parlamentul European înainte de fiecare etapă importantă a ciclului anual de coordonare.

Implementarea cu succes a semestrului european și a Mecanismului de redresare și reziliență se bazează pe implicarea sistematică a partenerilor sociali și a altor părți interesate, atât la nivelul UE, cât și la nivel național. Implicarea activă a părților interesate, prin intermediul unor reuniuni periodice dedicate, este importantă în toate etapele semestrului european și ale procesului de implementare a Mecanismului de redresare și reziliență. Comisia invită toate statele membre să colaboreze în mod activ cu partenerii lor sociali, cu autoritățile locale și regionale și cu alte părți interesate, în special cu reprezentanții organizațiilor societății civile, prin schimburi periodice, bazându-se pe aplicarea cu succes a principiului parteneriatului în programarea și punerea în aplicare a politicii de coeziune. Acest lucru contribuie la identificarea în comun a provocărilor și la îmbunătățirea soluțiilor de politică și asigură o asumare mai largă a agendei de politici economice și sociale, inclusiv punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări. Comisia va utiliza forurile existente în cadrul semestrului european pentru a informa și a implica partenerii sociali și în ceea ce privește implementarea Mecanismului de redresare și reziliență. În cursul anului, Comisia va adopta, de asemenea, o comunicare și o propunere de recomandare a Consiliului privind consolidarea dialogului social la nivelul UE și la nivel național.

6. CONCLUZIE

Abordarea provocărilor continue și nou apărute va fi esențială pentru a asigura reziliența economiilor și a societăților europene și creșterea durabilă și favorabilă incluziunii. Odată cu reintroducerea rapoartelor de țară și a recomandărilor specifice fiecărei țări, noul ciclu al semestrului european 2022 se axează pe o redresare durabilă și favorabilă incluziunii, bazată pe punerea în aplicare a unor planuri de redresare și reziliență ambițioase și pe cele patru dimensiuni ale durabilității competitive ca punct de reper pentru măsurile de politică, toate acestea în conformitate cu obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU. În același timp, invadarea Ucrainei de către Rusia și impactul său asupra economiilor statelor membre reamintesc clar provocările strategice cu care se confruntă Europa. Argumentele în favoarea unei tranziții energetice rapide de la combustibili fosili nu au fost niciodată mai puternice. Sunt necesare măsuri decisive suplimentare în vederea promovării rezilienței economice și sociale, a asigurării

securității aprovizionării cu energie a Uniunii și a reducerii dependenței noastre de combustibili fosili din Rusia cu mult înainte de 2030.

Pe lângă continuarea punerii în aplicare a planurilor de redresare și reziliență, statele membre ar trebui să ia măsuri pentru a pune în aplicare recomandările specifice fiecărei țări pentru 2022, care reflectă provocările rămase și cele emergente, ținând seama de planul REPowerEU. Rapoartele de țară simplificate din acest an identifică provocările care sunt abordate doar parțial sau care nu sunt abordate în planurile de redresare și reziliență din perspectiva celor patru dimensiuni ale durabilității competitive, inclusiv nevoile suplimentare de reformă și de investiții care pot sprijini punerea în aplicare a planului REPowerEU. Prin urmare, evaluarea provocărilor nesoluționate și a celor emergente constituie fundamentul pentru propunerea Comisiei privind recomandările specifice fiecărei țări pentru 2022. Odată adoptate de Consiliu, aceste recomandări vor avea un rol esențial pentru noile capitole dedicate planului REPowerEU incluse în planurile de redresare și reziliență ale statelor membre, în conformitate cu orientările relevante, și vor oferi o orientare cu privire la măsurile suplimentare necesare în contextul planului REPowerEU.

Comisia invită Consiliul European să aprobe și Consiliul să adopte propunerile Comisiei privind recomandările specifice fiecărei țări pentru 2022. De asemenea, Comisia invită statele membre să pună în aplicare pe deplin și în timp util recomandările, în cadrul unui dialog strâns cu partenerii sociali, cu organizațiile societății civile și cu alte părți interesate de la toate nivelurile.

APENDICELE 1 - PREZENTARE GENERALĂ A DOMENIILOR TEMATICE ACOPERITE DE RECOMANDĂRILE SPECIFICE FIECĂREI ȚĂRI

[illegible]

= domeniul de politică care face obiectul recomandărilor specifice fiecărei țări

APENDICELE 2 - PROGRESELE ÎNREGISTRATE ÎN CEEA CE PRIVEȘTE PUNEREA ÎN APLICARE A RECOMANDĂRILOR SPECIFICE FIECĂREI ȚĂRI

Ciclul semestrului european 2022 face bilanțul măsurilor de politică întreprinse de statele membre pentru abordarea provocărilor structurale identificate în recomandările specifice fiecărei țări adoptate începând din 2019. În urma instituirii Mecanismului de redresare și reziliență (MRR) ca instrument esențial central pentru realizarea priorităților în materie de politici la nivelul UE și la nivel național, evaluarea recomandărilor specifice fiecărei țări pentru 2022 ține seama de măsurile de politică luate de statele membre până în prezent ⁽²⁴⁾, precum și de angajamentele asumate în cadrul planurilor de redresare și reziliență (PRR), în funcție de stadiul lor de punere în aplicare. Prin urmare, evaluarea reflectă etapele inițiale actuale ale punerii în aplicare a planurilor de redresare și reziliență, mai degrabă decât nivelul progreselor înregistrate care ar putea fi atins în ipoteza unei puneri în aplicare integrale a planurilor ⁽²⁵⁾. În conformitate cu domeniul de aplicare al MRR, evaluarea din 2022 a recomandărilor specifice fiecărei țări se axează pe recomandările specifice fiecărei țări pentru perioada 2019-2020 (evaluare multianuală). Evaluarea include, de asemenea, evaluarea recomandărilor specifice fiecărei țări pentru 2021 care vizează doar politica fiscală (evaluare anuală).

²⁴ Includerea măsurilor de politică raportate în programele naționale de reformă, precum și în rapoartele care trebuie elaborate în cadrul MRR (rapoartele bianuale cu privire la progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a jaloanelor și a țințelor și care rezultă din evaluarea cererilor de plată), cu excepția statelor membre care, până la termenul prevăzut în prezenta comunicare, nu au prezentat încă un plan de redresare și reziliență sau al căror plan nu a fost aprobat (Ungaria, Polonia, Țările de Jos).

²⁵ Statelor membre li s-a solicitat să abordeze în mod eficace în cadrul planurilor lor de redresare și reziliență toate recomandările relevante specifice fiecărei țări sau o parte semnificativă a acestora. Pentru planurile de redresare și reziliență adoptate până la termenul prevăzut în prezenta comunicare, recomandările relevante specifice fiecărei țări sunt cele adoptate de Consiliu în 2019 și 2020. Evaluarea recomandărilor specifice fiecărei țări prezentată în acest document ia în considerare stadiul de punere în aplicare a măsurilor incluse în planurile de redresare și reziliență și a măsurilor luate în afara planurilor de redresare și reziliență la momentul evaluării. Măsurile prevăzute în anexele la deciziile de punere în aplicare adoptate ale Consiliului privind aprobarea evaluării planurilor de redresare și reziliență care nu sunt încă adoptate sau puse în aplicare, dar care sunt considerate credibile, în conformitate cu metodologia de evaluare a recomandărilor specifice fiecărei țări, justifică „progresele limitate”. Odată puse în aplicare, aceste măsuri pot conduce la „unele progrese/progrese substanțiale” sau la „punerea în aplicare integrală”, în funcție de relevanța lor.

Figura 1: Nivelul actual de punere în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări pentru perioada 2019-2020

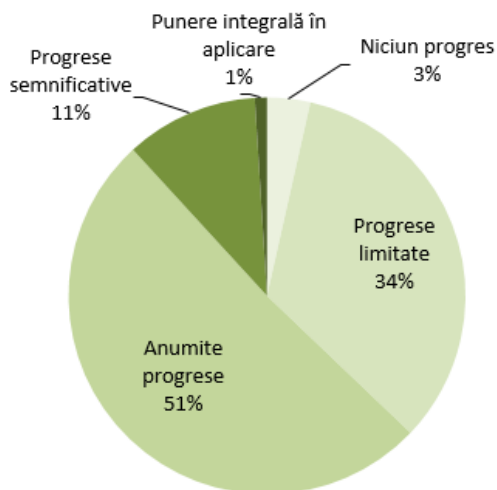
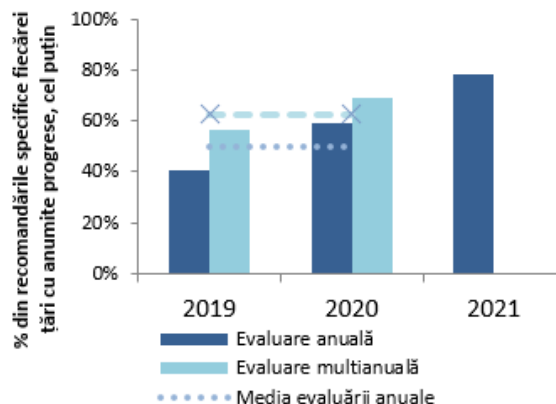

Figura 2: Punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări pentru perioada 2019-2021: evaluarea anuală din fiecare an consecutiv în raport cu nivelul de punerea în aplicare până în prezent

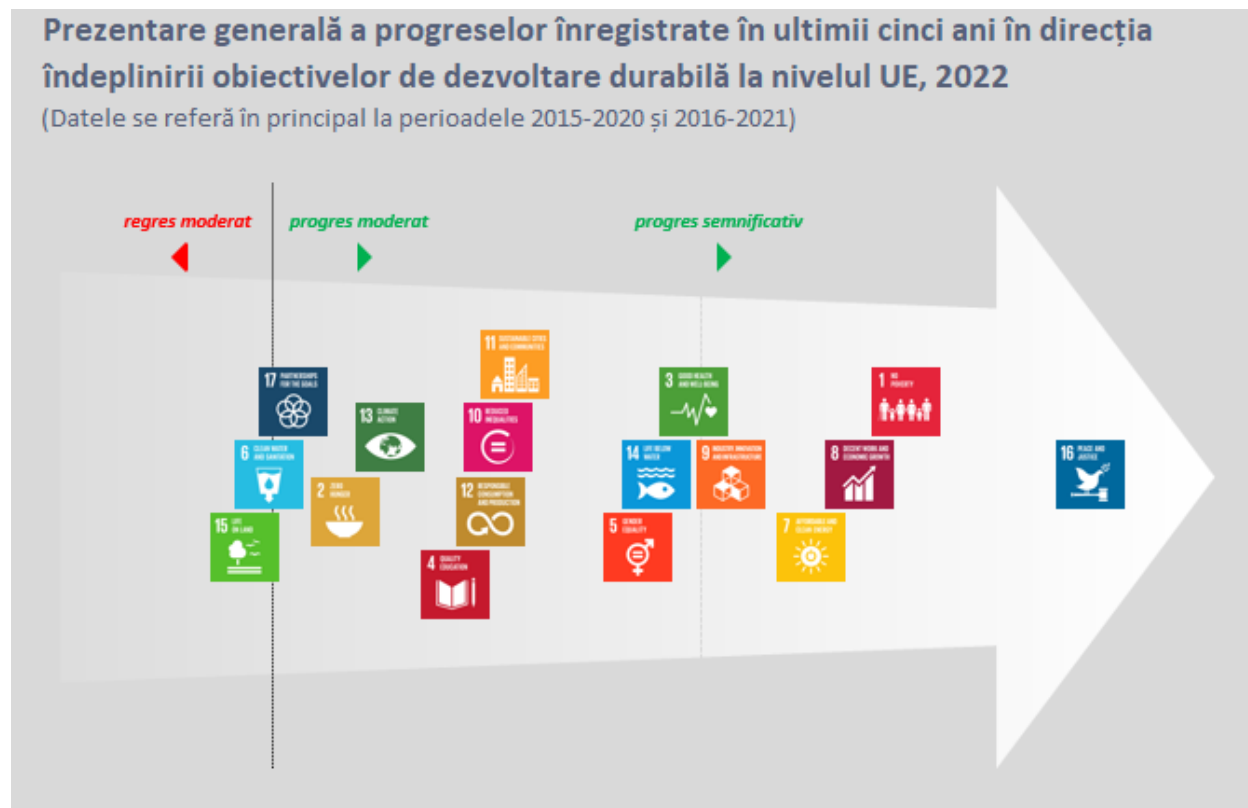
Notă: evaluarea multianuală analizează nivelul de punere în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări pentru perioada 2019-2020 din momentul în care recomandările au fost adoptate pentru prima dată și până la data publicării prezentei comunicări. Recomandările specifice fiecărei țări pentru 2021 vizează doar politica fiscală.

Dintr-o perspectivă multianuală, s-au înregistrat cel puțin unele progrese în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări pentru perioada 2019-2020 în proporție de 63 % (a se vedea figura 1). În comparație cu evaluarea de anul trecut, s-au înregistrat progrese suplimentare considerabile atât în ceea ce privește recomandările specifice fiecărei țări din 2019 cu caracter structural, cât și recomandările specifice fiecărei țări din 2020 orientate în mai mare măsură spre criză. Cu toate acestea, punerea în aplicare a reformelor diferă în mod semnificativ de la un domeniu de politică la altul. În special, statele membre au înregistrat cele mai mari progrese în ultimii ani în domeniul accesului la finanțare și la servicii financiare, urmat de domeniul combaterii spălării banilor și cel al mediului de afaceri. Pe de altă parte, progresele înregistrate în ceea ce privește sistemele de pensii, piața unică, concurența, ajutoarele de stat și locuințele au fost foarte lente.

Progresele înregistrate au fost considerabile în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor adoptate în 2021. Statele membre au înregistrat cel puțin „unele progrese” în ceea ce privește aproximativ 80 % din recomandările care le-au fost adresate în iulie 2021, care au vizat doar aspecte legate de politicile fiscale (figura 2).

Rezultatele evaluării din 2022 a recomandărilor specifice fiecărei țări, împreună cu cele din ultimii ani, vor fi publicate în luna iunie pe site-ul web al Comisiei.

APENDICELE 3 – PROGRESSE ÎNREGISTRATE LA NIVELUL UE ÎN DIRECȚIA ATINGERII OBIECTIVELOR DE DEZVOLTARE DURABILĂ

Notă: Figura de mai sus arată ritmul în care UE a progresat în direcția atingerii fiecăruia dintre cele 17 obiective pe parcursul ultimilor cinci ani, în conformitate cu indicatorii selectați. Metoda de evaluare a tendințelor indicatorilor și de agregare a acestora la nivel de obiectiv, precum și analize mai detaliate sunt disponibile pe site-ul internet al Eurostat: „Overview - Sustainable development indicators” (Prezentare generală - Indicatori de dezvoltare durabilă) - Eurostat ([europa.eu](https://eurostat.europa.eu)).

Ca și în anii precedenți, UE a înregistrat cele mai mari progrese în direcția promovării păcii și a securității personale pe teritoriul său și a îmbunătățirii accesului la justiție și a încrederii în instituții (ODD 16) în perioada analizată (ultimii cinci ani și până în 2021). S-au realizat, de asemenea, îmbunătățiri semnificative în ceea ce privește creșterea economică și piața muncii (ODD 8), care s-a redresat în 2021 după izbucnirea pandemiei de COVID-19, precum și în ceea ce privește inovarea și infrastructura (ODD 9). Progresele înregistrate în direcția reducerii sărăciei și a excluziunii sociale (ODD 1) au fost, de asemenea, semnificative, însă datele disponibile se referă parțial la perioada până în 2019 și, prin urmare, nu reflectă integral impactul pandemiei de COVID-19. De asemenea, s-au înregistrat progrese în ceea ce privește energia curată și la prețuri accesibile (ODD 7), dar această evoluție a fost puternic influențată de reducerea considerabilă a consumului de energie din 2020 ca urmare a restricțiilor legate de pandemia de COVID-19 în ceea ce privește viața publică care au condus, în consecință, la o scădere a activității economice. De asemenea, cifrele nu țin seama încă de cele mai recente evoluții de pe piața energiei legate de invadarea Ucrainei de către Rusia.

UE a înregistrat, de asemenea, progrese satisfăcătoare în direcția atingerii obiectivelor privind sănătatea și bunăstarea (ODD 3), viața subacvatică (ODD 14) și egalitatea de gen (ODD 5). S-au înregistrat mai puține progrese în direcția atingerii obiectivelor privind orașele durabile (ODD 11), reducerea inegalităților (ODD 10), consumul și producția responsabilă (ODD 12),

educația de calitate (ODD 4), politicile climatice (ODD 13) și eradicarea foametei și agricultura durabilă (ODD 2). În ceea ce privește apa curată și salubritatea (ODD 6) și parteneriatele mondiale pentru obiective și guvernare (ODD 17), în ultimii ani pentru care sunt disponibile date, UE s-a situat pe o traiectorie neutră, prezentând o combinație de evoluții sustenabile și nesustenabile aproape egale. În schimb, s-a înregistrat un ușor regres în ceea ce privește obiectivul privind viața terestră (ODD 15), ceea ce reflectă faptul că ecosistemele și biodiversitatea se află în continuare sub presiunea activităților umane.

APENDICELE 4 – CONSTATĂRILE BILANȚURILOR APROFUNDATE ALE DEZECHILIBRELOR MACROECONOMICE DIN ȚĂRILE UE

Au fost identificate dezechilibre macroeconomice sau dezechilibre macroeconomice excesive în 10 dintre cele 12 state membre pentru care s-a efectuat un bilanț aprofundat. Bilanțul aprofundat analizează gravitatea dezechilibrelor, evoluția recentă și perspectivă a acestora, precum și răspunsurile aferente la nivel de politici. Efectele de propagare și implicațiile transfrontaliere sistemice relevante ale dezechilibrelor sunt, de asemenea, luate în considerare.

După creșteri bruște în 2020, ponderea datoriei publice și a datoriei sectorului privat își reiau traiectoria de reducere treptată în majoritatea cazurilor. Creșterile gradului de îndatorare a sectorului privat și a sectorului public, determinate de scăderea bruscă a PIB-ului și de măsurile necesare pentru atenuarea consecințelor pandemiei de COVID-19 s-au limitat, în general, la anul 2020. Nivelurile de îndatorare se reduc în prezent pe măsură ce economia se redresează. Cu toate acestea, până în prezent, reducerile au fost limitate, iar datoriile se situează în continuare, în unele cazuri, cu mult peste nivelurile înregistrate înainte de criza provocată de pandemia de COVID-19. Reducerea ponderii datoriei publice a fost deosebit de scăzută și reflectă sprijinul important pe care politicile fiscale au continuat să îl ofere economiei în 2021. Evoluția datoriei sectorului privat a variat într-o mai mare măsură de la un stat membru la altul, cu unele scăderi vizibile.

În viitor, creșterea economică stimulată de o punere în aplicare rapidă a planurilor de redresare și reziliență va sprijini reducerea în continuare a gradului de îndatorare, dar există riscuri. Gradul de incertitudine cu privire la perspectivele economice este ridicat, în special din cauza invadării Ucrainei de către Rusia. Presiunile inflaționiste sunt în creștere, iar înăsprirea condițiilor de finanțare și volatilitatea cursului de schimb pot afecta serviciul datoriei al întreprinderilor, gospodăriilor și administrațiilor publice. Acesta reprezintă un risc special în cazul în care datoria este denominată în valută și în cazul în care ratele dobânzii sunt variabile, iar nevoile de finanțare sunt mai mari. În același timp, o inflație mai mare reduce ponderea datoriei publice în PIB prin intermediul efectelor de numitor. Schimbările structurale și deficitul de forță de muncă pot duce la o accelerare a salariilor, ceea ce poate ridica probleme legate de competitivitate. O punere în aplicare rapidă a planurilor de redresare și reziliență și a planului REPowerEU va spori potențialul de creștere și reziliența economiilor UE. Acest lucru este deosebit de important pentru țările cu un potențial redus de creștere, deoarece poate contribui la abordarea vulnerabilităților acestora în următorii ani, inclusiv a celor legate de gradul ridicat de îndatorare.

Pozițiile externe se îmbunătățesc din nou. Conturile curente ale țărilor mari debitoare nete cu sectoare turistice transfrontaliere importante au început să se îmbunătățească, dar se situează în continuare sub nivelurile anterioare crizei. Continuarea preconizată a redresării sectorului călătoriilor internaționale ar trebui să sprijine consolidarea în continuare, însă există riscuri de perturbare ca urmare a invadării Ucrainei de către Rusia. În unele state membre se înregistrează în continuare excedente mari de cont curent, cu modificări marginale, din cauza excesului de economii în raport cu investițiile, însă se preconizează totodată că prețurile mai ridicate ale importurilor de energie vor reduce conturile curente în aproape toate statele membre. Majoritatea pozițiilor investiționale internaționale nete negative importante au început să se îmbunătățească în 2021, susținute de creșterea PIB-ului și de îmbunătățirea conturilor curente, și se preconizează că se vor îmbunătăți și mai mult anul acesta și anul viitor. Fluxul de fonduri acordate în cadrul

Mecanismului de redresare și reziliență (MRR) va sprijini poziția externă în mai multe cazuri în următorii ani.

Prețurile locuințelor au continuat să crească puternic, cererea ridicată confruntându-se cu o ofertă limitată. Prețurile reale ale locuințelor au crescut într-un ritm accelerat în majoritatea statelor membre în 2021, înregistrând, în unele cazuri, cea mai rapidă creștere din ultimii zece ani. Se preconizează că constrângerile în materie de aprovizionare, care deja existau înainte de pandemie, vor persista în următorii ani. Este posibil ca anticipările privind înăsprirea condițiilor de finanțare din ultimele luni să fi condus la o oarecare concentrare a deciziilor de cumpărare la începutul perioadei, ceea ce a alimentat și mai mult creșterea prețurilor. În cazul în care s-au produs creșteri ale prețurilor în paralel cu gradul ridicat – și în continuă creștere – de îndatorare a gospodăriilor, gospodăriile și creditorii pot prezenta o vulnerabilitate sporită la corecțiile în sens descendent ale prețurilor locuințelor.

Sectorul bancar a rezistat bine crizei provocate de pandemie și dă dovadă de o forță sporită, beneficiind de reformele anterioare. Statele membre cu un nivel ridicat al creditelor neperformante moștenite au continuat să le reducă, uneori în mod substanțial. Cu toate acestea, creditele neperformante ar putea crește în continuare pe măsură ce impactul deplin al încetării moratoriilor privind rambursările datoriilor și al retragerii măsurilor temporare de sprijin legate de pandemia de COVID-19. În cele din urmă, o înrăutățire a perspectivelor economice poate ridica, de asemenea, probleme pentru bilanțurile băncilor, în timp ce ratele mai ridicate ale dobânzii ar trebui să contribuie la marjele de profit ale băncilor. În statele membre în care există o legătură puternică între bănci și administrația publică, creșterea cheltuielilor financiare cu entitățile suverane poate prezenta, de asemenea, un risc pentru bănci.

Tabelul 1: CONSTATĂRILE BILANȚURILOR APROFUNDATE PENTRU FIECARE STAT MEMBRU

	Rezultatul bilanțurilor aprofundate din 2021	Rezultatul bilanțurilor aprofundate din 2022
Fără dezechilibre macroeconomice	-	HR, IE
Dezechilibre macroeconomice	DE, ES, FR, HR, IE, NL, PT, RO, SE	DE, ES, FR, NL, PT, RO, SE
Dezechilibre macroeconomice excesive	CY, EL, IT	CY, EL, IT

Statele membre care nu se mai confruntă cu dezechilibre

În cazul **Croației**, care a prezentat dezechilibre în 2021, nu se constată niciun dezechilibru. S-au înregistrat progrese importante în ceea ce privește reducerea gradului de îndatorare a sectorului privat și a pasivelor externe nete. Datoria publică guvernamentală se situează în continuare la un nivel ridicat, dar și-a reluat traiectoria descendentă care a adus îmbunătățiri semnificative înainte de pandemie. Sectorul bancar rămâne stabil și lichid, rata creditelor neperformante fiind în

scădere. Potențialul de creștere a producției a crescut datorită măsurilor de politică ferme, iar o consolidare suplimentară bazată pe o punere în aplicare solidă a planului de redresare și reziliență poate elimina vulnerabilitățile rămase²⁶. Conform previziunilor actuale, se preconizează că atât gradul de îndatorare a sectorului privat, cât și a sectorului public vor continua să scadă odată cu consolidarea poziției externe, beneficiind în continuare și de fondurile acordate în cadrul MRR.

În cazul **Irlandei**, care a prezentat dezechilibre în 2021, nu se constată niciun dezechilibru. S-au înregistrat progrese importante în ceea ce privește reducerea gradului de îndatorare atât a sectorului public, cât și a sectorului privat, precum și a pasivelor externe nete, atât înainte, cât și după pandemie. Reducerile ponderii datoriei rămân semnificative, deși mai mici, atunci când performanțele naționale sunt ajustate pentru a ține seama de efectele operațiunilor întreprinderilor multinaționale înregistrate în Irlanda. Se preconizează că atât gradul de îndatorare a sectorului privat, cât și cel al sectorului public vor continua să scadă odată cu consolidarea poziției externe. Băncile irlandeze au continuat să își reducă rata creditelor neperformante. Ritmul ridicat de creștere a prețurilor locuințelor continuă să reprezinte o provocare în ceea ce privește accesibilitatea locuințelor, dar riscurile pentru stabilitatea macroeconomică par a fi limitate până în prezent. Deși impactul său direct ar putea fi limitat ca urmare a dimensiunii sale comparativ reduse, planul de redresare și reziliență are potențialul de a contribui la consolidarea în continuare a elementelor fundamentale ale economiei.

Statele membre care se confruntă cu dezechilibre

Franța se confruntă cu dezechilibre. Vulnerabilitățile sunt legate de nivelul ridicat al datoriei publice și de competitivitatea slabă, care au relevanță transfrontalieră, în contextul unei creșteri scăzute a productivității. Criza provocată de pandemia de COVID-19 a dus la o creștere considerabilă a datoriei publice deja ridicate, dar, odată cu redresarea economică, ponderea datoriei publice în PIB a scăzut în 2021 și se preconizează că va continua să scadă anul acesta și anul viitor, totodată situându-se în continuare cu mult peste nivelul anterior pandemiei. Gradul de îndatorare a sectorului privat a continuat să crească în ultimii ani și depășește nivelurile prudențiale, deși riscurile legate de creșterea gradului de îndatorare a întreprinderilor sunt oarecum atenuate de o acumulare paralelă de rezerve de lichidități. Dinamica de bază a productivității a rămas stabilă în timp. Cotele de piață ale exporturilor, care s-au stabilizat în linii mari în anii anteriori, au scăzut drastic în timpul pandemiei, sectoarele-cheie ale exporturilor fiind grav afectate, însă se preconizează o redresare considerabilă pentru 2022 și 2023. Competitivitatea costurilor, precum și productivitatea vor beneficia de reformele recente și viitoare, inclusiv de o punere în aplicare continuă și fermă a planului de redresare și reziliență.

Germania se confruntă cu dezechilibre. Vulnerabilitățile sunt legate de persistența unui excedent mare de cont curent, care reflectă investițiile modeste în raport cu economiile și are relevanță transfrontalieră. Excedentul de cont curent a scăzut lent până în 2020 și a crescut în 2021. Aceasta se situează cu mult peste nivelurile sugerate de elementele fundamentale ale țării, reflectând limitarea consumului și investițiile constant modeste. Investițiile întreprinderilor au continuat să se situeze sub nivelul anterior pandemiei, iar întreprinderile au continuat să

²⁶ Angajamentele asumate de Croația în contextul participării la MCS II vor fi evaluate în timp util de Comisie și de BCE în domeniile lor de competență respective.

înregistreze economii nete puternice. Investițiile în sectorul rezidențial au crescut treptat de la un nivel scăzut, dar oferta rămâne sub nivelul cererii de locuințe. Barierele existente, inclusiv cele administrative, limitează investițiile publice și pe cele ale sectorului privat. Este posibil ca excedentul de cont curent să se mențină ridicat, chiar dacă se anticipează o ușoară scădere în anul 2022, ca urmare a creșterii prețurilor produselor de bază. Anunțurile recente de promovare a investițiilor sunt promițătoare, iar planul de redresare și reziliență este orientat către eliminarea blocajelor în materie de investiții. Cu toate acestea, resursele și eforturile suplimentare de eliminare a blocajelor în materie de investiții, precum și o punere în aplicare riguroasă sunt esențiale pentru promovarea în continuare a investițiilor.

Țările de Jos se confruntă cu dezechilibre. Vulnerabilitățile sunt legate de nivelul ridicat al datoriei sectorului privat și de un excedent important de cont curent, care au relevanță transfrontalieră. Din punct de vedere sectorial, economiile ridicate și investițiile interne scăzute ale societăților nefinanciare sunt principalii factori structurali ai excedentului de cont curent ridicat și persistent, care depășește cu mult nivelurile sugerate de elementele fundamentale ale țării și care a continuat să crească în 2021. O parte din excedentul extern și dinamica sa recentă sunt legate de operațiunile unor mari întreprinderi multinaționale. În viitor, se preconizează că excedentul va continua să fie ridicat întrucât principalii săi factori vor exista în continuare. Datoria sectorului privat rămâne ridicată atât din cauza gradului ridicat de îndatorare a gospodăriilor, cât și din cauza gradului ridicat de îndatorare a întreprinderilor, aceasta din urmă cauzată parțial de datoria transfrontalieră în cadrul grupului a întreprinderilor multinaționale. Gradul ridicat de îndatorare a gospodăriilor sporește vulnerabilitatea gospodăriilor la șocuri, având în vedere că creșterile puternice ale prețurilor locuințelor au contribuit la creșterea datoriei, iar prețurile locuințelor par a fi supraevaluate. Se preconizează că datoria gospodăriilor va rămâne ridicată, având în vedere creșterea continuă a prețurilor locuințelor și denaturările de pe piața locuințelor care favorizează deținerea de locuințe cu finanțare prin îndatorare, combinate cu un deficit al ofertei de locuințe. S-au luat măsuri de politică limitate, însă trebuie depuse în continuare eforturi suplimentare.

Portugalia se confruntă cu dezechilibre. Vulnerabilitățile sunt legate de datoria sectorului privat, de datoria publică și de cea externă ridicate, în contextul unei creșteri reduse a productivității. Creditele neperformante au scăzut considerabil față de nivelurile ridicate anterioare. După o inversare temporară în 2020 din cauza crizei provocate de pandemia de COVID-19, aceste vulnerabilități și-au reluat traiectoria descendentă în 2021. Balanța contului curent a devenit negativă în 2020 și 2021, în principal din cauza șocului provocat de pandemie în sectorul turismului, în timp ce poziția investițională internațională netă s-a îmbunătățit considerabil în 2021, depășind chiar și nivelul anterior pandemiei. Atât ponderea datoriei sectorului privat în PIB, cât și ponderea datoriei publice în PIB și-au reluat tendințele descendente în 2021, însă se situează în continuare peste nivelurile anterioare pandemiei, iar cele dintâi depășesc în continuare nivelurile prudențiale. În viitor, se preconizează că datoria sectorului privat, datoria publică și cea externă se vor reduce în continuare pe fondul creșterii economice. Poziția externă va beneficia, de asemenea, în mod direct de fondurile acordate în cadrul MRR. S-au înregistrat progrese în materie de politici în vederea remedierii dezechilibrelor, iar punerea în aplicare cu succes a planului de redresare și reziliență poate contribui la reducerea în continuare a acestora, însă există în continuare provocări în materie de politici.

România se confruntă cu dezechilibre. Vulnerabilitățile sunt legate de conturile externe, corelate cu deficitele fiscale mari, precum și de problemele în materie de competitivitate care reapar.

Deficitul ridicat de cont curent s-a înrăutățit și mai mult în 2021 și nu se preconizează o îmbunătățire a acestuia, nici în acest an, nici în anul următor. Deficitele bugetare mari sunt anterioare crizei provocate de pandemia de COVID-19 și au condus la creșterea deficitului de cont curent, ceea ce prezintă riscuri pentru sustenabilitatea datoriei externe. Costurile îndatorării suverane au crescut de la începutul anului 2021. Creșterea preconizată a salariilor într-un ritm accelerat ar putea afecta și mai mult competitivitatea costurilor. Amortizarea nominală ar putea atenua pierderile de competitivitate, dar ar spori presiunile inflaționiste și ar crește sarcina de a acoperi datoriile în valută, care sunt semnificative pentru administrația publică și pentru sectorul privat. Se preconizează că poziția investițională internațională netă negativă va rămâne sub nivelurile anterioare pandemiei. Se preconizează că poziția externă va beneficia de fonduri semnificative acordate în cadrul MRR, dar finanțarea externă poate deveni, în schimb, mai dificilă în contextul unor condiții financiare globale mai stricte. Inițiativele de politică recente, inclusiv punerea în aplicare cu succes a planului de redresare și reziliență al României, pot elimina unele vulnerabilități, însă sunt necesare măsuri suplimentare pentru îmbunătățirea competitivității și a potențialului de creștere.

Spania se confruntă cu dezechilibre. Vulnerabilitățile sunt legate de nivelul ridicat al datoriei externe, al datoriei publice și al datoriei sectorului privat, în contextul unei rate ridicate a șomajului, și au relevanță transfrontalieră. În 2021, ponderile datoriei în PIB și-au reluat tendințele descendente observate înainte de pandemie și se preconizează că vor scădea și mai mult anul acesta și anul viitor. Contul curent înregistrează un excedent redus, iar poziția investițională internațională netă a atins cel mai bun nivel de la mijlocul anilor 2000. Cu toate acestea, datoria sectorului privat se situează în continuare la un nivel mai ridicat decât cel anterior crizei provocate de pandemia de COVID-19, depășind în continuare nivelurile prudentiale, în timp ce ponderea ridicată a datoriei publice în PIB se situează cu mult peste nivelul anterior pandemiei. Creditele neperformante au continuat să scadă, dar persistă unele riscuri, în special în sectoarele mari consumatoare de energie și în cele care anterior au fost grav afectate de criza provocată de pandemia de COVID-19. Deși rata șomajului a început să scadă din nou în 2021, segmentarea pieței forței de muncă și șomajul în rândul tinerilor rămân ridicate, însă reformele anterioare și cele recente de pe piața muncii și continuarea punerii în aplicare a planului de redresare și reziliență vor contribui la abordarea vulnerabilităților rămase ale Spaniei.

Suedia se confruntă cu dezechilibre. Vulnerabilitățile sunt legate de prețurile ridicate și care continuă să crească ale locuințelor și de gradul ridicat de îndatorare a gospodăriilor. În 2021, prețurile locuințelor s-au îndepărtat și mai mult de valorile fundamentale, condițiile financiare favorabile continuând să alimenteze cererea de locuințe. Nivelul ridicat al datoriei gospodăriilor expune Suedia la riscul unor șocuri negative și al unei corecții dezordonate a prețurilor locuințelor, cu potențiale implicații negative pentru economia reală și sectorul bancar. Datoria sectorului privat a crescut și mai mult, o mare parte a acesteia fiind concentrată în sectorul imobiliar, atât în ceea ce privește clădirile comerciale, cât și cele rezidențiale, iar cea mai mare parte a datoriei ipotecare a gospodăriilor fiind la rate variabile ale dobânzii. Măsurile de politică nu au abordat în mod suficient vulnerabilitățile legate de datoria privind locuințele și potențialele supraevaluări ale prețurilor locuințelor. Se acordă în continuare stimulente fiscale pentru locuințele finanțate prin îndatorare și au fost identificate deficite de aprovizionare și deficiențe în ceea ce privește funcționarea pieței închirierilor. Măsurile incluse în planul de redresare și reziliență abordează vulnerabilitățile doar într-o manieră parțial satisfăcătoare.

Statele membre care se confruntă cu dezechilibre excesive

Cipru se confruntă cu dezechilibre excesive. Vulnerabilitățile sunt legate de nivelul ridicat al datoriei publice și al datoriei sectorului privat, de deficitele mari de cont curent și de un stoc încă ridicat de credite neperformante. Ponderea datoriei publice și a datoriei sectorului privat în PIB a scăzut din nou datorită unei redresări economice puternice în 2021. Creditele neperformante din sectorul bancar au scăzut substanțial datorită vânzărilor mari de astfel de credite către societățile care achiziționează credite, dar sunt în continuare ridicate. Deficitul de cont curent este mare, în pofida unei îmbunătățiri în 2021, și, în plus, se preconizează că va crește în 2022 și va scădea doar lent după această dată, neasigurând astfel o poziție investițională internațională netă prudentă pe termen mediu. Se preconizează că ponderea datoriei publice și a datoriei sectorului privat în PIB se va îmbunătăți în continuare, parțial pe fondul creșterii economice. Cu toate acestea, previziunile economice pentru 2022 sunt marcate de un grad ridicat de incertitudine legat de impactul invadării Ucrainei de către Rusia, având în vedere expunerile deosebit de importante legate de comerțul cu servicii. Dacă este pus în aplicare în timp util și în mod eficace, planul de redresare și reziliență are potențialul de a contribui la o reducere semnificativă a vulnerabilităților, însă sunt necesare măsuri de politică suplimentare.

Grecia se confruntă cu dezechilibre excesive. Vulnerabilitățile sunt legate de nivelul ridicat al datoriei publice, de reechilibrarea externă incompletă și de nivelul ridicat al creditelor neperformante în contextul unui potențial de creștere redus și al unei rate ridicate a șomajului. Ponderea datoriei publice în PIB și-a reluat traiectoria descendentă, care se preconizează că va continua datorită îmbunătățirii rezultatelor bugetare și creșterii economice. Deficitul de cont curent reflectă în continuare redresarea incompletă în urma prăbușirii drastice a sectorului turismului internațional în 2020 și se preconizează că va rămâne în mod clar negativ în acest an și în anul următor. De asemenea, poziția investițională internațională netă este în continuare negativă, reflectând în mare măsură datoria publică deținută în principal de creditorii din sectorul public. Cu toate acestea, ea se poate îmbunătăți din punctul de vedere al ponderii din PIB datorită creșterii economice și fluxurilor semnificative de fonduri acordate în cadrul MRR. În pofida progreselor substanțiale înregistrate, ponderea creditelor neperformante rămâne ridicată și afectează capacitatea băncilor de a oferi credite întreprinderilor și gospodăriilor. Au fost luate măsuri relevante pentru a facilita ajustarea economică și eliminarea vulnerabilităților. Punerea în aplicare cu succes a planului de redresare și reziliență reprezintă o oportunitate importantă de a aborda vulnerabilitățile și de a consolida potențialul de creștere.

Italia se confruntă cu dezechilibre excesive. Vulnerabilitățile sunt legate de nivelul ridicat al datoriei publice și de ritmul lent de creștere a productivității, în contextul fragilității pieței muncii și al unor deficiențe ale piețelor financiare, care au relevanță transfrontalieră. Persistența unui ritm lent de creștere a productivității a reprezentat un factor esențial care a stat la baza ritmului lent prelungit de creștere a PIB-ului Italiei, care a împiedicat reducerea gradului de îndatorare a sectorului public, a afectat oportunitățile de ocupare a forței de muncă și bilanțurile băncilor. Ponderea datoriei publice în PIB a început să scadă în 2021 și se preconizează că va continua să scadă, dar rămâne în continuare un risc pentru sustenabilitatea finanțelor publice, pentru sectorul financiar și pentru creșterea economică. În pofida îmbunătățirilor de pe piața muncii, ratele scăzute de participare persistă. S-au realizat îmbunătățiri semnificative în ceea ce privește reducerea creditelor neperformante, deși legătura dintre entitățile suverane și bănci s-a consolidat în timpul crizei provocate de pandemia de COVID-19 și reprezintă în continuare o provocare. În plus, sectorul bancar se poate confrunta cu provocări pe măsură ce impactul deplin al eliminării

treptate a măsurilor temporare de sprijin ca răspuns la criza provocată de pandemie devine vizibil. Planul de redresare și reziliență abordează vulnerabilitățile, inclusiv prin stimularea competitivității și a productivității. Cu toate acestea, este posibil ca efectul de stimulare a creșterii al investițiilor și al reformelor să dureze și depinde în principal de o implementare rapidă și solidă.